

DUURZAAMHEIDS VERSLAG 2015-2016

Federaal Instituut voor
**Duurzame
Ontwikkeling**

Voorwoord van de directeur a.i.

Beste stakeholder,

Voor u ligt het tweede duurzaamheidsverslag van het Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling. Voor deze editie, die net als het vorige een periode van 2 jaar beslaat, werden de nieuwe 'Sustainability Reporting Standards' van het Global Reporting Initiative gebruikt als leidraad.

Het verslag bouwt verder op ons vorige GRI-verslag (2013-2014), maar heeft ook nieuwe invalshoeken. De voorbije 2 jaar heeft het Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling haar strategie verder uitgewerkt en verfijnt. Drie belangrijke gebeurtenissen hebben hierbij geholpen. Zo werd eind 2015 de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling van de Verenigde Naties goedgekeurd, vond in juni 2016 onze eerste echte stakeholderdialog plaats en werden we in 2016 betrokken in het 'Redesign' proces van de federale overheid. Deze drie gebeurtenissen stelden ons in staat nieuwe operationele doelstellingen vast te leggen. Doelstellingen die ons moeten toelaten om tegen 2020 onze bijdrage aan een duurzame ontwikkeling te maximaliseren.

Het verslag gaat ook in op de verschillende initiatieven die we de voorbije twee jaar hebben ondernomen om invulling geven aan onze kerntaken, onze materiële topics, onze strategische en operationele doelstellingen en de verwachtingen van onze stakeholders.

Als overheidsorganisatie vinden we transparantie heel belangrijk. Het is voor ons de basis om samen te kunnen werken met andere overheidsdiensten en andere organisaties. We zijn ervan overtuigd dat we onze doelstellingen niet alleen kunnen halen. Enkel samen met onze stakeholders kunnen we slagen. Dit verslag wil bijdragen aan die transparantie en mee basis vormen voor een doorgedreven dialoog en samenwerking.

Ik wens u veel leesplezier en hoop dat dit verslag zicht geeft op de manier waarop we als federale overheidsorganisatie in het kader van onze bevoegdheden mee uitvoering willen geven aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties en de langetermijndoelstellingen inzake duurzame ontwikkeling van de federale overheid. Maar vooral hoop ik dat dit rapport aanzet om met ons in dialoog te treden en samen te werken aan een duurzame samenleving.

Dieter Vander Beke - Directeur a.i. FIDO

INHOUD

Voorwoord directeur a.i.	2
1. Over het FIDO	4
1.1. FIDO en ICDO	5
1.2. Onze missie en waarden	6
1.3. Onze kernopdrachten	6
1.4. Onze verantwoordelijkheden en onze grenzen	7
1.5. Onze strategische doelstellingen	8
1.6. FIDO in een notendop	9
2. Belangrijke gebeurtenissen 2015-2016	13
2.1. Agenda 2030 en SDGs	15
2.2. Eerste stakeholderoverleg	16
2.3. Redesign	17
3. Onze nieuwe operationele doelstellingen en realisaties	18
4. GRI content index	43
SDG-weetjes	46

OPBOUW VAN DIT DUURZAAMHEIDSVERSLAG

1 Over het FIDO

2 Belangrijke gebeurtenissen die het beleid en de werking van het FIDO beïnvloed hebben in 2015-2016

3 In 2016 legt het FIDO nieuwe operationele doelstellingen vast

1

Over het FIDO

1. Over het FIDO

1.1. Het FIDO en ICDO

Het Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling (FIDO) is een kleine en dynamische federale overheidsdienst. Het FIDO is verbonden met de Kanselarij van de Eerste Minister maar staat onder de bevoegdheid van de minister voor Duurzame Ontwikkeling.

Het FIDO is verantwoordelijk voor de **voorbereiding van het federale beleid** aangaande duurzame ontwikkeling en **coördineert de beleidsuitvoering**. Ook zijn wij een expertisecentrum inzake duurzame ontwikkeling en stellen we onze **expertise** ter beschikking aan andere overheidsdiensten en organisaties van buiten de overheid.

De voorbereiding van het federale beleid aangaande duurzame ontwikkeling gebeurt in samenwerking met andere federale overheidsdiensten, alsook de uitvoering ervan. Duurzame ontwikkeling is transversaal en de verantwoordelijkheid van alle federale overheidsdiensten en ministers. Om dit alles te coördineren werd via de wet van 5 mei 1997, de basiswet aangaande duurzame ontwikkeling op federaal niveau, een Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling (ICDO) opgericht¹. De plenaire vergadering van de ICDO vindt gemiddeld om de 2 maanden plaats. Ze bestaat uit de vertegenwoordigers van de federale overheidsdienst, een vertegenwoordiger van het Federaal Planbureau en van het instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen. Ook de gemeenschappen en gewesten zijn vertegenwoordigd in de ICDO. Naast de plenaire vergadering zijn er in de ICDO ook verschillende werkgroepen actief. De belangrijkste werkgroepen die in 2015 en 2016 actief waren zijn de volgende:

ICDO PLENAIR	
Werkgroep Federale Strategie	Werkgroep Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen in de strategie van de federale organisaties
Werkgroep Internationaal Beleid	
Werkgroep Duurzame Overheidsopdrachten	Werkgroep Maatschappelijke Verantwoordelijkheid
Werkgroep Gezondheidsongelijkheden	

De ICDO wordt voorgezeten door de directeur van het FIDO. Bovendien is het FIDO ook verantwoordelijk voor het secretariaat van de ICDO en worden de verschillende werkgroepen meestal voorgezeten door de inhoudelijke experts van het FIDO.

De linken tussen het FIDO en de ICDO zijn dan ook veelvuldig. Hierdoor kan er ook niet altijd een duidelijke afbakening gemaakt worden tussen enerzijds de initiatieven en acties van het FIDO zelf en anderzijds de initiatieven en acties die voorkomen uit de samenwerking met andere ICDO-leden. Aangezien samenwerken met alle betrokken partijen bevorderend is voor het bekomen van een duurzaam beleid of duurzame acties, kadert deze wisselwerking dan ook volledig in de geest van duurzame ontwikkeling.

Meer informatie over de ICDO, haar werkgroepen en haar werkzaamheden vind je in het jaarverslag van de ICDO: <http://www.duurzameontwikkeling.be/nl/documents>

Hoewel er dus een duidelijke band is tussen het FIDO en de ICDO zal dit verslag enkel ingaan op het FIDO, tenzij anders vermeld.

1. Overeenkomstig de wet van 5 mei 1997 heeft de ICDO tot taak:

- 1) Het geven van aanwijzingen aan het FIDO en de thema's aan het Federaal Planbureau bij hun opdrachten;
- 2) Het coördineren van het rapport van de leden van de ICDO, dat 18 maanden voor het einde van de looptijd van het Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling (FPDO) moet worden uitgebracht;
- 3) Het voorbereiden van het voorontwerp en het ontwerp van het FPDO
- 4) Het formuleren van een voorstel m.b.t. de raadplegingsmodaliteiten van de bevolking over het voorontwerp van het FPDO

1.2. Onze missie en waarden

ONZE MISSIE

Als federale overheidsdienst willen wij het federale beleid rond duurzame ontwikkeling vormgeven om een transitie naar een duurzame samenleving te ondersteunen, te versterken en te versnellen. We willen hiertoe het gebruik van hulpbronnen, de bestemming van investeringen, de gerichtheid van technologische ontwikkeling en institutionele veranderingen afstemmen op de behoeften van zowel de huidige als de toekomstige generaties.

ONZE WAARDEN

Sinds 2010 wordt het FIDO gedreven door 3 waarden: Motivatie, Integratie en Innovatie. Deze waarden vertalen zich op volgende manier:

- **Motivatie:** het FIDO gaat de uitdaging niet uit de weg!
- **Integratie:** het FIDO zoekt naar duurzame oplossingen via een transversale benadering.
- **Innovatie:** het FIDO wil met vernieuwende ideeën verandering brengen.

1.3. Onze kernopdrachten

Het FIDO kreeg bij haar oprichting op 21 februari 2014, als opvolger van de Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling (POD DO) drie opdrachten van de regering. Deze opdrachten staan geformuleerd in haar oprichtingsbesluit. Naast deze drie kernopdrachten heeft de stuurgroep van het FIDO nog twee bijkomende opdrachten naar voren geschoven. Het federaal beleid duurzame ontwikkeling is een transversaal² beleid, maar er kunnen ook specifieke beleidsacties worden genomen door de federale minister bevoegd voor duurzame ontwikkeling, binnen de eigen bevoegdheden. Dit wou de stuurgroep ook reflecteren in haar opdrachten.

De vijf kernopdrachten van het FIDO worden in onderstaande tabel weergegeven:

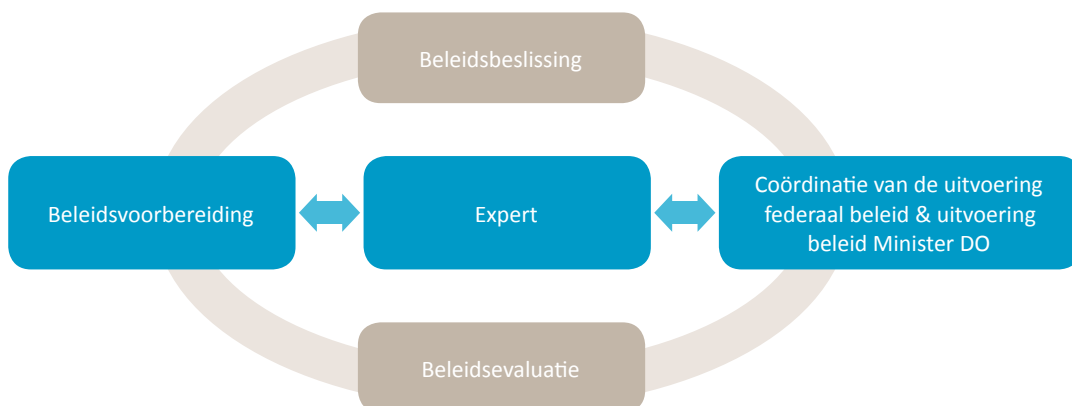
ONZE VIJF KERNOPDRACHTEN

1. Voorbereiding van het federaal beleid inzake duurzame ontwikkeling	KB 21/2/2014
2. Voorbereiding van het beleid van de minister van duurzame ontwikkeling	
3. Coördinatie van de uitvoering federaal beleid inzake duurzame ontwikkeling	KB 21/2/2014
4. Uitvoering van het beleid van minister van duurzame ontwikkeling	
5. Expertise ontwikkelen over duurzame ontwikkeling en deze ter beschikking stellen	KB 21/2/2014

2. Transversaal beleid heeft als kenmerk dat er, om de doelstellingen ervan te verwezenlijken, moet worden samengewerkt tussen verschillende federale beleidsdomeinen en er ook moet worden samengewerkt met andere beleidsniveaus, het maatschappelijke middenveld en andere stakeholders.

1.4. Onze verantwoordelijkheden en onze grenzen

Als overheidsdienst heeft het FIDO een aantal specifieke verantwoordelijkheden die kunnen gevat worden in het kader van een beleidscyclus. Onderstaand schema geeft deze beleidscyclus weer en toont aan dat een aantal onderdelen ervan tot de verantwoordelijkheid van het FIDO behoren, maar een aantal andere niet. Zo neemt het FIDO zelf geen beleidsbeslissingen. In een democratie is dit vanzelfsprekend de verantwoordelijkheid van de regering en het parlement.

Het FIDO staat enerzijds in voor een kwaliteitsvolle **voorbereiding** van het beleid. Hierbij betreft het zoveel als mogelijk ook de stakeholders. Het FIDO is echter niet verantwoordelijk voor de uiteindelijke beslissing die wordt genomen. Deze beleidsbeslissing valt onder de verantwoordelijkheid van de minister en de regering. Eens een beleidsbeslissing wordt genomen, is het wel terug de verantwoordelijkheid van het FIDO in te staan voor de **uitvoering van dit beleid** (indien dit binnen haar eigen bevoegdheidsdomein valt) of voor de **coördinatie van de uitvoering** ervan door en in samenwerking met andere federale overheidsdiensten. Ook hier ziet het FIDO het als haar taak om ervoor zorgen dat de uitvoering zoveel als mogelijk gebeurt in samenspraak met haar stakeholders.

Het FIDO is ook verantwoordelijk voor de evaluatie van de eigen projecten die met akkoord van de minister van Duurzame Ontwikkeling binnen haar/zijn bevoegdheid worden opgezet. De evaluatie van het algemene federale beleid duurzame ontwikkeling³ valt echter niet onder haar verantwoordelijkheden.

Elk jaar wordt het werkprogramma van het FIDO vastgelegd in de beleidsnota duurzame ontwikkeling van de minister. Het FIDO doet hiervoor een voorstel aan de minister. De beleidsnota wordt door de minister aan de regering voorgelegd en vervolgens aan het parlement. De beleidsnota is gekoppeld aan de begroting van duurzame ontwikkeling.

3. De algemene beleidsevaluatie werd via de wet van 5 mei 1997 toegewezen aan het Federaal Planbureau (FPB). Het FPB stelt hiertoe het Federaal Rapport op. Dit rapport wordt in twee delen gepubliceerd. Een eerste deel gaat over de stand van zaken en de evaluatie van het federale beleid duurzame ontwikkeling, een tweede deel is een toekomstverkenning. De verschillende federale rapporten kunnen via deze link worden geconsulteerd: <http://www.plan.be/aboutus/overview.php?lang=nl&TM=71>

1.5. Onze strategische doelstellingen:

Het FIDO heeft 4 doelstellingen of ambities op langere termijn vastgelegd die richtinggevend zijn voor de manier waarop we onze missie en onze kernopdrachten vorm willen geven, binnen de grenzen van onze verantwoordelijkheden.

1

Het FIDO wil de motor zijn van het beleid inzake duurzame ontwikkeling in België

Dit willen we doen door een centrale rol te spelen in het kader van de voorbereiding, de uitvoering en de coördinatie van de uitvoering van het federale beleid duurzame ontwikkeling. Dit willen we doen in samenwerking met de verschillende stakeholders.

2

Het FIDO wil richting en invulling geven aan het concretiseren van de federale langetermijnvisie Duurzame Ontwikkeling (2050) en aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties (2030) in België

De langetermijnvisie duurzame ontwikkeling (LTV DO), die door de federale regering na een parlementaire discussie werd goedgekeurd, stelt 55 doelstellingen voorop die geclusterd worden rond vier uitdagingen. Deze doelstellingen wil de federale regering tegen 2050 realiseren. De Sustainable Development Goals (SDGs) zijn dan weer 17 doelstellingen en 169 subdoelstellingen die op internationaal niveau door de Verenigde Naties (VN) werden vastgelegd. België heeft de SDGs goedgekeurd en er zich toe verbonden om deze tegen 2030 ook in België te realiseren. Het FIDO zal, in samenwerking met andere (federale) overheidsdiensten en met de stakeholders, de nodige initiatieven ontwikkelen om een leidende rol te spelen bij het implementeren en concretiseren van deze doelstellingen in België.

3

Het FIDO wil een belangrijke referentie zijn in België in de ondersteuning van maatschappelijke verantwoordelijkheid bij organisaties

Het opnemen van en vormgeven aan een maatschappelijke verantwoordelijkheid door een organisatie gaat in essentie over het maximaliseren van haar bijdrage aan duurzame ontwikkeling⁴, in samenwerking met haar stakeholders. Het FIDO ontwikkelt een beleid en onderneemt acties die het opnemen van een maatschappelijke verantwoordelijkheid door organisaties (zowel overheidsorganisaties als andere) ondersteunt, faciliteert en die de kwaliteit bevordert.

4

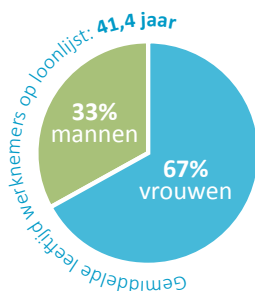
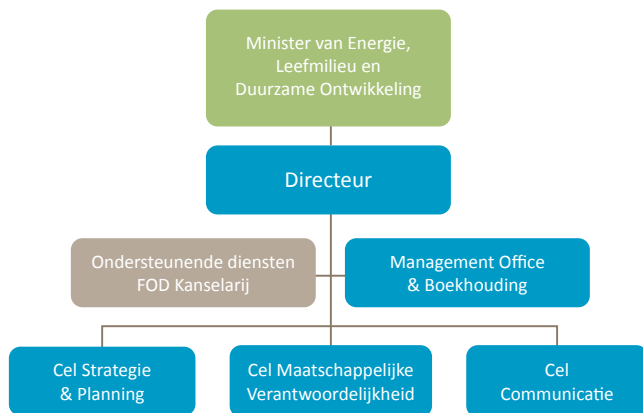
Het FIDO wil een toonaangevend voorbeeld zijn voor andere (overheids)organisaties door invulling te geven aan de eigen maatschappelijke verantwoordelijkheid en zodoende onze bijdrage aan duurzame ontwikkeling te maximaliseren

Als organisatie wil het FIDO natuurlijk zelf ook het goede voorbeeld geven en in praktijk brengen wat we anderen vragen om te doen. We gaan dan ook op een ambitieuze manier onze eigen maatschappelijke verantwoordelijkheid opnemen en vormgeven, in overleg en samenwerking met onze stakeholders.

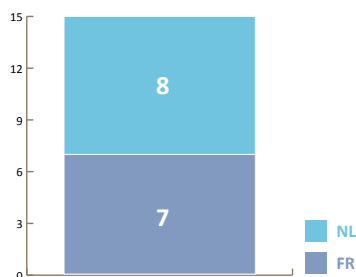
4. Zoals beschreven in de richtlijnen over maatschappelijke verantwoordelijkheid van de Internationale Standaard Organisatie (ISO 26000).

1.6. Het FIDO in een notendop⁵

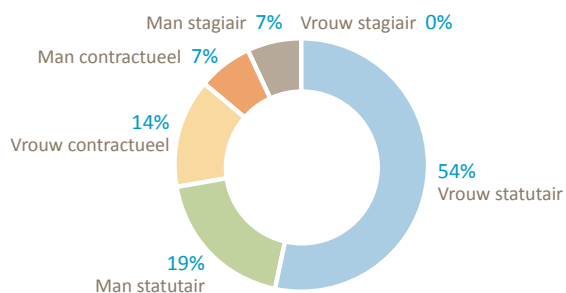
Onze organisatie in schema

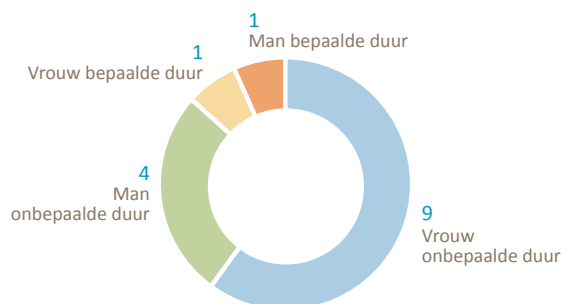
Aantal werknemers op loonlijst per taalrol

Aantal werknemers op loonlijst per statuut en gender

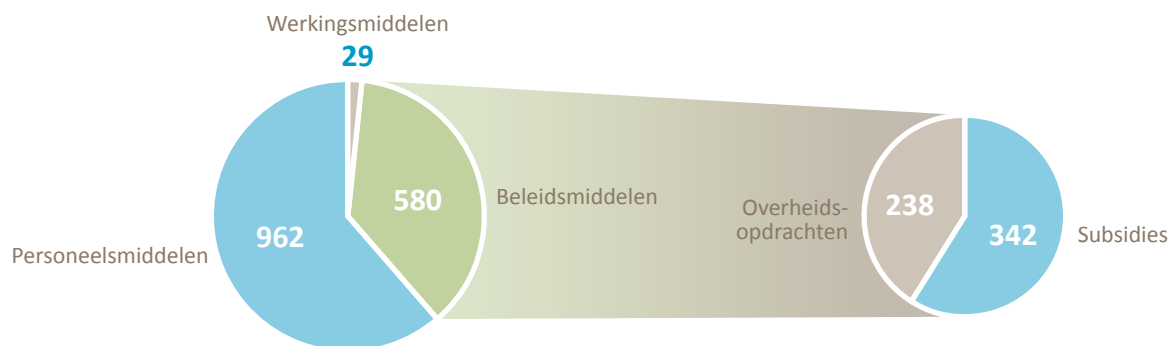

Aantal werknemers op loonlijst per overeenkomst, per gender

5. De gegevens m.b.t. personeel betreft de situatie op 15/06/2016, behalve voor aantal ziekte-dagen (data van het ganse jaar 2016).

Effectief budget 2016 (kEur)

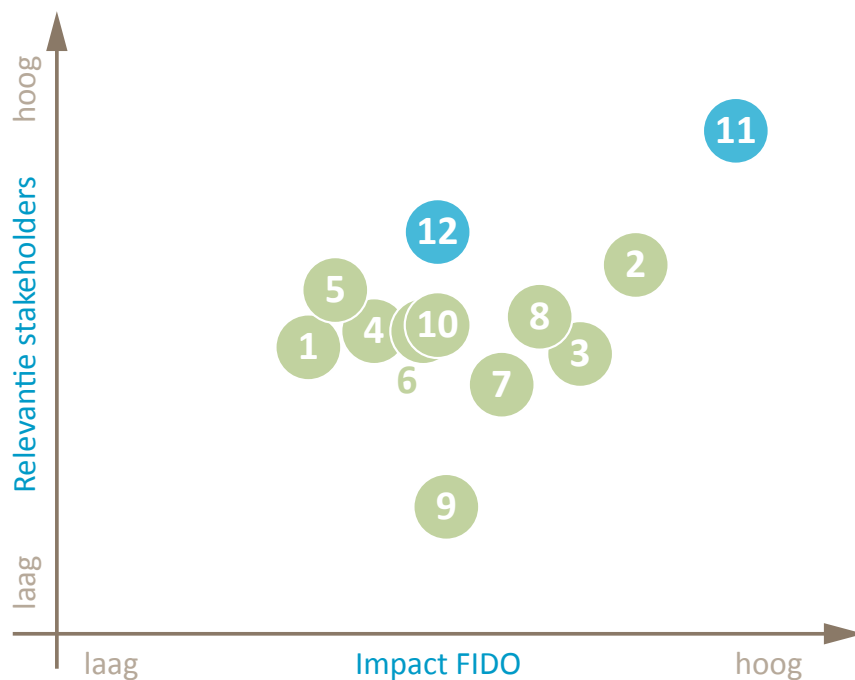
Onze stakeholders⁶

6. Experten Duurzame Ontwikkeling: de leden van de ICDO, de leden van de cellen DO en alle ambtenaren die vanuit hun expertise bijdragen aan het beleid voor duurzame ontwikkeling. De federale overheidsdiensten worden vertegenwoordigd door de voorzitters. Controlerend en evaluerende diensten: het Rekenhof, inspecteur van Financiën, taskforce duurzame ontwikkeling van het FPB.

Onze materialiteitsmatrix

Geïdentificeerd in het kader van de opmaak van ons duurzaamheidsverslag 2014 en aangevuld met de resultaten van het stakeholderoverleg van 28 juni 2016.

2014	1	Complexiteit en abstractie van het concept DO
2014	2	Toegevoegde waarde van het FIDO
2014	3	Politieke prioriteit en politiek draagvlak
2014	4	Coherent beleid
2014	5	DO in andere overheidsdiensten
2014	6	Samenwerking met andere actoren
2014	7	Bepaling en opvolging prioritaire thema's
2014	8	Verduidelijken en expliciet maken van DO-impact
2014	9	Personeelstevredenheid
2014	10	FIDO: toonbeeld voor MV
2016	11	SDGs
2016	12	Megatrends

Enkele recent ontwikkelde of geactualiseerde websites en instrumenten van het FIDO

1. Drie websites

www.duurzameontwikkeling.be

www.sdgs.be

www.gidsvoorduurzameaankopen.be

2. Twee online tools (klik op de afbeelding om de tool te openen)

A. Duurzame evenementen

B. DO-actieplan voor federale overheidsdiensten

Tools zijn ook te raadplegen via de website www.duurzameontwikkeling.be.

3. Vijf handleidingen, gidsen, brochures of templates (klik op de afbeelding om de tool te openen)

A. Handleiding duurzame evenementen

B. Gids voor duurzame voeding

C. Leidraad duurzaamheidsrapportering voor overheidsdiensten

D. Handleiding opmaken DO-actieplan voor federale overheidsdiensten

E. SDGs-brochure in drie talen

Documenten zijn ook te raadplegen via de website www.duurzameontwikkeling.be.

2

**Belangrijke gebeurtenissen
die het beleid en de werking
van het FIDO beïnvloed
hebben in 2015-2016**

In 2014 brachten we ons 1ste duurzaamheidsverslag op basis van de GRI G4-richtlijnen uit. Bij het opmaken van dit verslag werden 10 materiële onderwerpen⁷ voor onze organisatie bepaald. Onze in kaart gebrachte stakeholders werden hierover schriftelijk bevestigd. Het duurzaamheidsverslag was een vervolg op het traject dat we doorliepen in 2011-2012 om de 'ISO 26000-richtlijnen voor maatschappelijk verantwoorde organisaties' in onze organisatie (toen nog POD Duurzame Ontwikkeling) te implementeren.

In het kader van het ISO 26000-traject en op basis van de strategische oefeningen, die de opmaak van het GRI G4-verslag van 2014 vereiste, hebben we vier uitdagingen kunnen vastleggen. Deze werden gebaseerd op de 10 geïnventariseerde materiële onderwerpen.

In de daaropvolgende jaren hebben we onze strategie verder op punt proberen te stellen, daar hij niet altijd voldoende helder en uitgewerkt bleek. Zo werden we geconfronteerd met de grenzen van onze organisatie. Eén van onze doelstellingen was namelijk om na te gaan welke impact ons instituut heeft op het beleid rond duurzame ontwikkeling en bij uitbreiding op de transitie naar een duurzame samenleving. Al snel bleek dat wij als overheidsadministratie moeilijk onze reële impact kunnen meten en in kaart brengen omwille van onze voorbereidende rol en onze afhankelijkheid van het politiek beslissingsniveau. Daarnaast was er door besparingsmaatregelen ook onvoldoende budget om een gepaste impactanalyse te ontwikkelen en uit te voeren. Het vaststellen van de ware impact van onze ontwikkelde meetinstrumenten, zoals de tool voor duurzame evenementen, vereist meer middelen en data dan wij ter beschikking hadden. Wij kunnen wel nagaan hoeveel keer onze instrumenten gebruikt worden, maar inzicht in wat de gebruikers doen met de verkregen informatie hebben we niet. Hierdoor kunnen we dus moeilijk de verandering die het instrument teweegbrengt in kaart brengen. Bijgevolg waren een aantal van onze gekozen meetpunten moeilijk te vertalen in de praktijk en gaven ze niet weer wat we eigenlijk wilden meten.

Er was dus nog werk aan de winkel om onze strategie verder te verduidelijken. Drie ontwikkelingen die zich in de loop van 2015, maar vooral in 2016 voordeden, hebben onze werking en beleid beïnvloed en lieten ons toe stappen te zetten in dit proces.

7. Voor meer informatie: raadpleeg het duurzaamheidsverslag 2014 (<http://www.duurzameontwikkeling.be/nl/documents>)

2.1. Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling en de Sustainable Development Goals (SDGs)

Op 25 september 2015 keurde de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling goed. Ook België zette zijn handtekening hieronder. In Agenda 2030 worden 17 doelstellingen naar voor geschoven die tegen 2030 gerealiseerd moeten zijn. Dit zijn de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen of Sustainable Development Goals (SDGs). Aan de 17 doelstellingen zijn ook 169 subdoelstellingen gekoppeld en er worden ook implementatiemiddelen geïdentificeerd. Agenda 2030 en de SDGs hebben een specifiek karakter. Ze staan voor een **geïntegreerde aanpak** van duurzame ontwikkeling in zijn verschillende dimensies. Agenda 2030 heeft ook een **universeel karakter**. In tegenstelling tot de millenniumdoelstellingen (MDGs) die in 2015 afliepen en enkel gericht waren op landen in ontwikkeling, is Agenda 2030 gericht op alle landen in de wereld. Alle landen

dienen inspanningen te doen om de doelstellingen te realiseren en hun beleid aan te passen aan de doelstellingen. Tenslotte is Agenda 2030 ook **gericht op transitie**, op verandering. Het drukt heel sterk de ambitie uit om de oorzaken van niet-duurzame ontwikkeling aan te pakken en acties te ondernemen die onze manier van handelen veranderen. Meer informatie over Agenda 2030 en de SDGs: www.sdgs.be.

Agenda 2030 en de SDGs hebben het concept van duurzame ontwikkeling⁸ terug nieuw leven ingeblazen en de verschillende dimensies (milieu, sociaal, economisch en vrede) terug samengebracht. De SDGs zorgen ervoor dat duurzame ontwikkeling concreter wordt door expliciete doelstellingen voorop te stellen. In de federale regering kwam er op 24 juli 2015 een taakverdeling tussen verschillende ministers in het kader van Agenda 2030. Dit zorgde ervoor dat de minister bevoegd voor Duurzame Ontwikkeling, en dus haar administratie (het FIDO in samenwerking met de ICDO) verantwoordelijk werd voor de implementatie van de federale aspecten van de SDGs in België. Het FIDO kreeg hierbij ook de verantwoordelijkheid Agenda 2030 en de SDGs kenbaar te maken. Bovendien zorgen de SDGs ervoor dat er een versterkte samenwerking moet komen tussen de federale en de regionale overheden in België. De doelstellingen die we moeten halen in 2030 vallen niet onder de bevoegdheid van één entiteit. Er zal dus samengewerkt moeten worden. Het FIDO werd (in samenwerking met de ICDO) dan ook verantwoordelijk op federaal niveau voor het overleg en de samenwerking op administratief vlak met haar collega-organisaties uit de andere entiteiten. Dit vanzelfsprekend samen met de FOD Buitenlandse Zaken en de Dienst Ontwikkelingssamenwerking.

8. Deze term kreeg internationale belangstelling door het 'Brundtlandrapport' uit 1987 en de conferentie van de Verenigde Naties inzake Milieu en Ontwikkeling van 1992

2.2. Ons eerste stakeholderoverleg

Op 28 juni 2016 organiseerde het FIDO haar eerste stakeholderdialoog. Het FIDO betreft wel vaker haar stakeholders bij de voorbereiding of de uitvoering van specifieke beleidsacties⁹. De dialoog van 28 juni was echter gericht op de werking en het beleid van de organisatie zelf. Daar waar we in ons GRI G4-verslag van 2014 de stakeholders op een schriftelijke manier betrokken¹⁰, werd er nu een echte dialoog georganiseerd over het FIDO en de verwachtingen van onze stakeholders. Dezelfde stakeholders die betrokken werden bij het verslag van 2014, werden nu uitgenodigd voor een dialoog. Van de dialoog werd een verslag opgemaakt dat via deze link kan geraadpleegd worden: <http://www.duurzameontwikkeling.be/nl/documents>

De inbreng van de stakeholders werd een belangrijke aanvulling op onze werking en beleid. Zo werden twee belangrijke uitdagingen toegevoegd aan onze materiële onderwerpen. De **opvolging en implementatie van de SDGs** enerzijds, de opvolging en communicatie over **megatrends** anderzijds. Beide materiële onderwerpen hebben dan ook een vertaling gekregen in de operationele doelstellingen. Ook het blijven inzetten op samenwerking met de verschillende actoren uit het maatschappelijke middenveld en met bedrijven en andere organisaties werd sterk benadrukt en zal door het FIDO verder ter harte worden genomen. De zoektocht naar een betekenisvolle invulling van het begrip partnerschap zal in de toekomst ook een uitdaging blijven voor het FIDO.

Onze stakeholders

9. Bv: in het kader van de opmaak van een Nationaal Actieplan Bedrijven en Mensenrechten (zie ook: <http://www.rs.belgium.be/nl/instrumenten/index-17.html>)

10. Bevraagde stakeholdergroepen: minister van Duurzame Ontwikkeling, experts Duurzame Ontwikkeling, medewerkers van het FIDO, leden van het Maatschappelijk Middenveld, leveranciers en dienstverleners, subsidieontvangers en ondersteunende diensten van de FOD Kanselarij van de Eerste Minister.

Een quote van één van onze belangrijke stakeholders, de minister bevoegd voor Duurzame Ontwikkeling, Marie Christine Marghem betreffende de SDG's.

“De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen zetten ons er onder andere toe aan om onze productie- en consumptiepatronen – in het bijzonder op het vlak van energie- op-nieuw uit te denken. Als minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling engageer ik mij oprecht om mee te bouwen aan de wereld die we de volgende generaties zullen nalaten.”

Marie Christine Marghem

2.3. De ‘Redesign’ van de federale overheid

In haar regeerakkoord heeft de federale regering zich tot doel gesteld de efficiëntie van de overheid te verhogen en een betere dienstverlening aan de burgers-klanten te verzekeren door middel van structuurhervormingen. In 2015 werd hiertoe een optimalisatieprogramma met de naam ‘Redesign van de federale overheid’ opgestart. Verschillende deeltrajecten werden opgezet, waarbij het zesde traject een directe impact had op het FIDO. Dit traject betrof de **creatie van een nieuwe horizontale entiteit**, waarbij de vier zogenaamde horizontale federale overheidsdiensten (FOD Personeel & Organisatie, FOD Informatie en Communicatietechnologie, FOD Budget en Beheerscontrole en FOD Kanselarij van de Eerste Minister) samen zouden worden gebracht in één nieuwe entiteit.

Het FIDO was in dit zesde traject betrokken omdat het aangehecht is aan de FOD Kanselarij van de Eerste Minister, die rechtstreeks betrokken was. In 2015 en 2016 heeft het FIDO dan ook veel tijd geïnvesteerd aan de werkzaamheden in het kader van dit traject. De directeur a.i. van het FIDO was van bij de aanvang (de visie-fase) betrokken. In de latere ‘design-fase’ van het traject werden ook verschillende werkgroepen opgestart, waaronder een werkgroep die invulling diende te geven aan een ‘cluster transversaal beleid’. Dit was de plaats waarin o.a. het beleid aangaande duurzame ontwikkeling zou worden ondergebracht¹¹. De directeur a.i. van het FIDO zat deze werkgroep voor. Een belangrijk discussiepunt in dit kader was **het doelpubliek van het transversale beleid**. Waren dit enkel de andere federale overheidsdiensten of ook het maatschappelijk middenveld, bedrijven en andere organisaties, burgers en andere. Indien een beleid duurzame ontwikkeling haar plaats in de nieuwe organisatie moest vinden, dan zou het noodzakelijk zijn om het doelpubliek niet te beperken tot alleen de andere federale overheidsdiensten of de werkzaamheden niet te beperken tot enkel de operationele aspecten van die overheidsdiensten. Dan zou ook het beleidsvoorbereidend en - uitvoerend werk van die overheidsdiensten in scope moeten worden genomen en zou een samenwerking met alle stakeholders (dus ook actoren uit het maatschappelijk middenveld, bedrijven en andere organisaties, burgers, e.a.) moeten worden voorzien.

Uiteindelijk werd de piste van transversaal beleid, waarbij er ook een externe focus (dus doelpubliek ook buiten federale overheidsdiensten) is, verlaten. De nieuwe Federale Overheidsdienst Beleid en Ondersteuning zou zich uiteindelijk richten tot het bijstaan van de ministers van Begroting, van Ambtenarenzaken en deze van Digitale Agenda alsook het ondersteunen van andere federale overheidsorganisaties op een aantal domeinen. Ook voert de nieuwe horizontale organisatie een controle op de begroting en de boekhouding uit¹². Het FIDO blijft uiteindelijk **een onafhankelijke organisatie** onder de bevoegdheid van de minister bevoegd voor Duurzame Ontwikkeling, aangehecht aan de FOD Kanselarij van de Eerste Minister.

Voor het FIDO en haar medewerkers betekende het hele traject een nieuwe fase van onzekerheid voor de toekomst. Anderzijds verplichtte het hele traject het FIDO en haar medewerkers ertoe om haar kernopdrachten, processen, doelgroepen en producten/diensten meer expliciet in kaart te brengen en te verduidelijken. Het traject liet ook toe dat alle leden van het FIDO betrokken werden bij deze strategische oefening en zorgde ervoor dat elke medewerk(st)er zich duidelijker kon vinden in de strategie van de organisatie.

11. Andere transversale thema's die werden geïnventariseerd waren o.a. Armoedebeleid, Klimaatbeleid, Genderbeleid, e.a. Beleid waarbij niet enkel de interne/operationele werking van de overheidsdiensten werd beoogd, maar ook het beleid van de overheid in het algemeen voor bedrijven, organisaties, burgers, e.a.

12. Voor meer informatie over de FOD Beleid en Ondersteuning: www.bosa.belgium.be

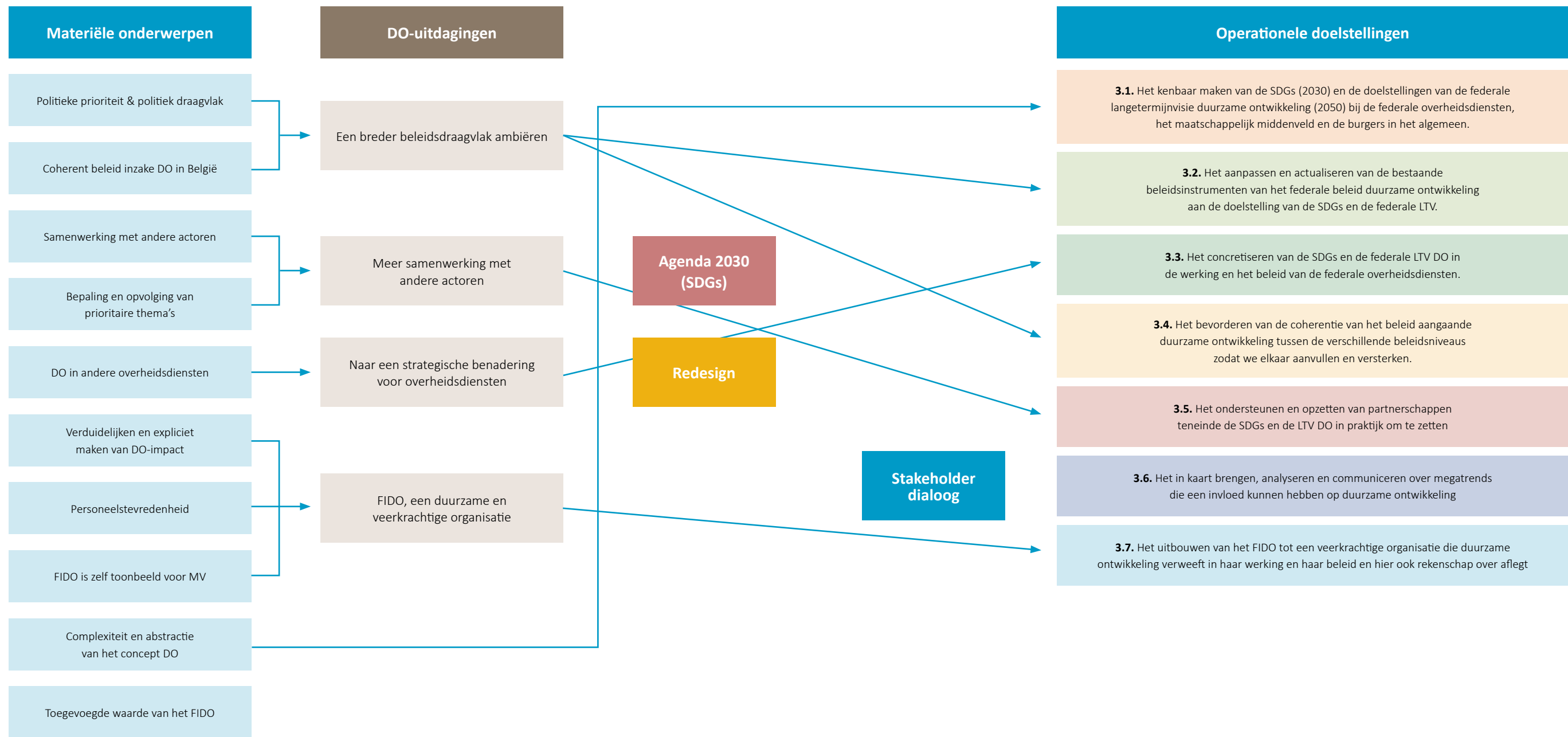
3

**In 2016 legt het FIDO
nieuwe operationele
doelstellingen vast**

Toen in 2015 duidelijk werd dat het FIDO op federaal vlak verantwoordelijk zou worden voor het coördineren van de interne, Belgisch-federale dimensie van Agenda 2030 en de SDGs had dat een belangrijke invloed op onze strategie en werking. Deze belangrijke gebeurtenis, alsook andere ontwikkelingen zoals de stakeholderdialoog, lieten onze voorgaande doelstellingen gaandeweg evolueren. Hoewel het effectief formeel vastleggen van onze nieuwe doelstellingen pas op een later moment gebeurde, waren onze werkzaamheden, acties en initiatieven hier toch reeds rond opgebouwd, zij het informeel. De uiteindelijke explicitering van onze 7 nieuwe doelstellingen vond echter maar plaats in 2016. Vandaar dat we onze realisaties uit 2015 en 2016, in het kader van dit verslag, dan ook onderbrengen in de 7 nieuwe doelstellingen.

Het schema hierna verduidelijkt het hele traject.

Agenda 2030 (SDGs)

Redesign

Stakeholder dialoog

3.1.A. Het kenbaar maken van de SDGs (2030) en de doelstellingen van de federale langetermijnvisie duurzame ontwikkeling (2050) bij de federale overheidsdiensten, het maatschappelijk middenveld en de burgers in het algemeen

DOELSTELLING

Actieplan tot 2020:

- * Het FIDO zal de nodige acties ondernemen om tegen 2020 de SDGs en de doelstellingen van de federale langetermijnvisie duurzame ontwikkeling (LTV DO) algemeen bekend te maken. In de eerste plaats bij de federale overheidsdiensten en de organisaties die tot het maatschappelijke middenveld behoren. In tweede instantie zullen we ook acties ondernemen die zich richten tot bedrijven en andere organisaties. Hoewel burgers in het algemeen niet de belangrijkste doelgroep van de acties van het FIDO zijn, zullen we in het kader van deze doelstelling toch ook een aantal acties ondernemen.
- * Het FIDO is er zich van bewust dat wij niet de enige organisatie zijn die bijdraagt aan de bekendmaking van de SDGs. Ook andere organisaties hebben hier ongetwijfeld hun aandeel in. Het aandeel van elke organisatie is onmogelijk af te lijnen. We opteren er dan ook voor om geen algemene indicatoren (bv.: 'In 2020 kent x% van de Belgische bevolking kent de SDGs¹³⁾) te hanteren bij deze doelstelling. Eerder zullen we per actie indicatoren en doelstellingen vooropstellen.

3.1.B. Initiatieven aangaande het kenbaar maken van de SDGs en de federale LTV DO

REALISATIES

In 2015 heeft het FIDO een communicatieplan opgesteld waarin verschillende acties werden opgenomen die tot doel hadden organisaties en burgers te informeren, te sensibiliseren en aan te zetten tot acties rond de SDGs. Belangrijke acties die werden gerealiseerd zijn:

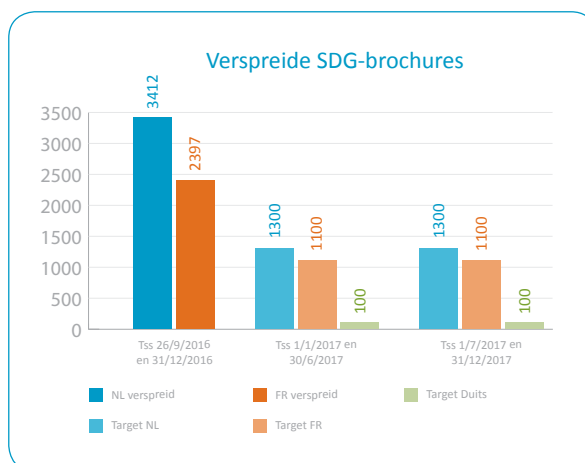
De ontwikkeling en lancering op 26 september 2016 van een Belgische website over de SDGs: www.sdgs.be. De website heeft tot doel te informeren over de SDGs, maar ook om organisaties en burgers aan te zetten initiatief te nemen en hierover te communiceren. De website is zowel in het Nederlands als het Frans toegankelijk en er zal in de loop van 2017 ook een Engelse en Duitse versie online gezet worden.

De ontwikkeling van een **Belgisch SDG-logo**. Het logo wordt momenteel gebruikt om initiatieven die geregistreerd worden op de SDGwebsite te identificeren die aan een aantal criteria voldoen en op die manier het concept van duurzame ontwikkeling, met haar verschillende onderling verbonden aspecten, te promoten. Van de 30 initiatieven die in de laatste 2 maanden van 2016 op de website werden gelanceerd, kregen er 10 het SDG-label. Het label wordt toegekend als het initiatief gelinkt kan worden aan volgende 4 P's (People, Planet, Prosperity en Peace).

De vertaling van Agenda 2030 naar het Nederlands in samenwerking met UNRIC, het Regionaal Informatiecentrum van de Verenigde Naties. De door het FIDO opgemaakte vertaling, waarover ze ook met de Vlaamse en Nederlandse collega's heeft overlegd, is door het UNRIC erkend als de officiële Nederlandse vertaling en wordt ook door haar verspreid.

De ontwikkeling en verspreiding, in samenwerking met communicatiebureau Commotie, van een brochure waarin de 17 SDGs, subdoelstellingen en implementatiemiddelen in een aantrekkelijke layout worden weergegeven. De brochure bestaat in het Nederlands en het Frans, en wordt in 2017 ook in het Duits beschikbaar gemaakt. De brochure kan worden aangevraagd via www.sdgs.be. In de laatste twee maanden van 2016 werden 5809 brochures aangevraagd en verspreid, waarvan 3412 Nederlandstalige en 2397 Franstalige.

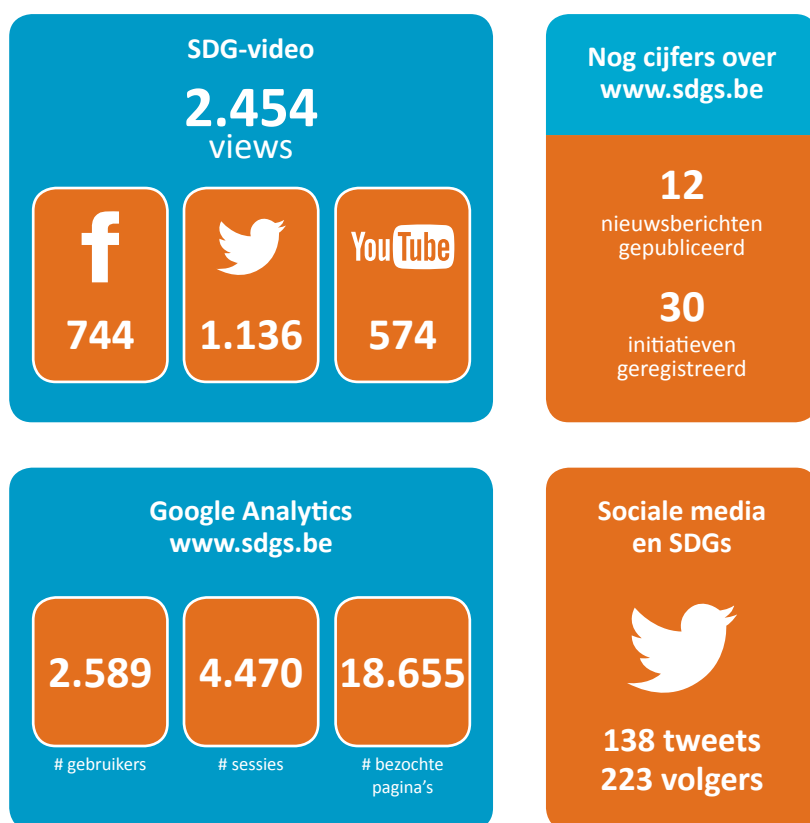
13. Hoewel we ook deze of soortgelijke indicatoren zullen opvolgen indien deze bestaan.

Het FIDO heeft in partnerschap met The Shift een campagne ontwikkeld om acht **SDG Voices**¹⁴, acht Belgische ambassadeurs voor de SDGs, aan te duiden. De acht organisaties, die door twee onafhankelijke jury's werden aangeduid, kregen de opdracht acties te ontwikkelen en te ondernemen om de SDGs kenbaar te maken bij hun achterban en een breed publiek. De acht ambassadeurs krijgen hiervoor een financiële ondersteuning van 20.000 euro. Op 26 september 2016 werden de acht Voices op een evenement in het Egmontpaleis in Brussel bekend gemaakt. Ze zullen in de loop van 2017 hun verschillende acties ontplooiën.

Het FIDO heeft een korte animatiefilm over de SDGs laten maken. We gingen hiervoor in zee met SimpleShow, de wereldwijde marktleider wat betreft 'explainer videos'. Het animatiefilmpje wordt verspreid via Youtube, www.sdgs.be en sociale media.

Het FIDO organiseerde drie middagen DO in het teken van de SDGs zoals 'Agenda 2030 en de 17 SDGs' (18/06/2015), 'De SDGs financieren: welke rol voor de privésector?' (6/10/2016) en 'De uitdagingen van duurzame ontwikkeling in het licht van demografische factoren' (22/11/2016).

Onze digitale voetafdruk tussen 26/09/2016 en 31/12/2016:

14. Colruyt Group, Stad Gent, Bond Beter Leefmilieu, Goodplanet, Duo for a Job, Movement Action Paysanne, CNCD-11.11.11 en 11.11.11

3.2.A. Het aanpassen en actualiseren van de bestaande beleidsinstrumenten van het federale beleid duurzame ontwikkeling aan de doelstelling van de SDGs en de federale LTV DO

DOELSTELLING

Actieplan tot 2020:

- * In de federale strategie¹⁵ en het federale beleid duurzame ontwikkeling worden verschillende beleidsinstrumenten gehanteerd. Zo is er bijvoorbeeld het federaal plan duurzame ontwikkeling, de regelgevingsimpactanalyse, het integreren van duurzame ontwikkeling in de jaarlijkse beleidsnota's, e.a. Voor elk van deze instrumenten engageren we ons, de nodige initiatieven te nemen om deze te koppelen met de SDGs en de doelstellingen van de federale langetermijnvisie duurzame ontwikkeling.
- * We willen tegen 2020 alle bestaande instrumenten linken aan de SDGs en de LTV DO.

3.2.B. Initiatieven tot het aanpassen en actualiseren van bestaande beleidsinstrumenten aan de SDGs en de federale LTV DO

REALISATIES

Om de verschillende doelstellingen (SDGs en LTV DO) te kunnen behalen is het belangrijk om de bestaande **instrumenten te actualiseren en aan te passen** zodat deze bijdragen aan het bereiken ervan.

Op federaal niveau is het FIDO dan ook gestart om deze aanpassingen door te voeren. Eén van de belangrijkste instrumenten in de federale strategie voor duurzame ontwikkeling is het Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling (FPDO). Dit plan moet, overeenkomstig het artikel 6 van de wet van 5 mei 1997¹⁶, door de regering worden vastgesteld binnen de 12 maanden na installatie van die regering. Een voorontwerp van federaal plan wordt opgemaakt door de ICDO en overgemaakt aan de minister bevoegd voor Duurzame Ontwikkeling. De minister legt dit voorontwerp voor aan de ministerraad voor beraadslaging. Hierna dient het voorontwerp voor consultatie van de bevolking te worden voorgelegd, waarna de ICDO de uitgebrachte adviezen dient te onderzoeken en een ontwerp van plan opstelt. Dit ontwerp van plan wordt overgemaakt aan de minister voor Duurzame Ontwikkeling, die het vervolgens voorlegt aan de ministerraad, waar het FPDO wordt aangenomen. Het Plan heeft in principe een looptijd van 5 jaar.

Een voorontwerp van FPDO werd door de ICDO op 29 januari 2015 goedgekeurd en begin februari 2015 overgemaakt aan de bevoegde minister voor beraadslaging in de Ministerraad. Tot op heden werd echter geen beslissing genomen en kon aldus geen consultatieproces worden opgestart.

Ondanks het feit dat er nog steeds geen FPDO is, lijkt het belangrijk om acties te voorzien die het federale beleid afstemmen in het kader van het behalen van de SDGs en de doelstellingen in de LTV DO. Het FIDO is eind 2016 gestart met het inventariseren van het bestaande federale beleid dat bijdraagt tot het behalen van de doelstellingen. In deze inventaris worden de SDGs (en de doelstellingen van de federale LTV DO) gekruist met de federale bevoegdheden en beleidsdomeinen, de bevoegde en betrokken federale overheidsdiensten, de bevoegde en betrokken ministers en staatssecretarissen, het federale regeerakkoord van 9 oktober 2014, de beleidsnota's 2016 (en 2017) van de verschillende ministers en staatssecretarissen, de bestuursovereenkomsten van de federale overheidsdiensten, de actieplannen duurzame ontwikkeling van die overheidsdiensten alsook aan specifieke beleidsplannen (bv. m.b.t. armoede). Ook de internationale dimensie is in kaart gebracht. Deze inventaris, zal in 2017 vervolledigd worden door het FIDO in samenwerking met de federale overheidsdiensten.

De inventaris zal in 2017 toelaten om een **gap-analyse**¹⁷ uit te voeren zodat de hiaten in kaart kunnen worden gebracht. Hierdoor zal ook kunnen worden nagegaan of de beoogde doelstellingen wel - kunnen behaald worden. Op basis van deze analyse wil het FIDO vervolgens de ICDO vragen om acties voor te stellen die een antwoord kunnen bieden op de geïnventariseerde hiaten. Op die manier hoopt het FIDO de status quo en stilstand van het FPDO te doorbreken en eind 2017, begin 2018 nieuwe acties voor te stellen die eventueel de basis kunnen zijn van een nieuw FPDO.

15. De strategie zoals deze wordt geformuleerd in de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid aangaande duurzame ontwikkeling (zie: <http://www.duurzameontwikkeling.be/nl/beleid>).

16. Wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federaal beleid aangaande duurzame ontwikkeling

17. De analyse van de verschillen/de kloof tussen de gewenste situatie en de huidige situatie

De inventaris van bestaande beleidsmaatregelen en beleidsvoorstellen zal in 2017 ook worden gebruikt om de federale bijdrage te leveren voor de deelname aan de NVR. De beslissing om deel te nemen aan het NVR-proces in 2017 werd op 14 oktober 2016 genomen door de federale en de regionale overheden.

Aanpassing of actualisering van andere instrumenten duurzame ontwikkeling (zoals bijv. de beoordeling van duurzame ontwikkeling in het kader van de regelgevingsimpactanalyse) zullen in een latere fase gebeuren.

In de wet van 5 mei 1997 werd in het artikel 6/1 ook voorzien dat elke minister en staatssecretaris in haar of zijn jaarlijkse beleidsnota een hoofdstuk dient op te nemen over de economische, sociale en ecologische impact van de verschillende geplande maatregelen en realisaties die gelinkt zijn aan het FPDO. Het is dan ook belangrijk dat het Federaal Plan, eens gelinkt met de SDGs en LTV DO, wordt vastgesteld zodat ook in de beleidsnota's een link kan worden gemaakt. Eind 2016 heeft het FIDO de minister bevoegd voor Duurzame Ontwikkeling alvast een voorstel van brief overgemaakt waarin zij aan haar collega's vraagt om in het kader van de opmaak van hun beleidsnota's 2017 reeds aandacht willen besteden aan de verschillende doelstellingen.

3.3.A. Het concretiseren van de SDGs en de federale LTV DO in de werking en het beleid van de federale overheidsdiensten

DOELSTELLING

Actieplan tot 2020:

- * Het FIDO zal acties ontwikkelen die federale overheidsdiensten toelaten om hun werking en hun beleid te linken met de SDGs en de LTV DO. Dit willen we doen door de doelstellingen maximaal te integreren en te linken in bestaande instrumenten die gebruikt worden door federale overheidsdiensten. We hebben hierbij specifiek de bestuursovereenkomsten op het oog. De actieplannen duurzame ontwikkeling die elke overheidsdienst jaarlijks dient op te maken willen we hier als verbindend element voor gebruiken.
- * Tegen 2020 willen we in 100% van de actieplannen duurzame ontwikkeling de link gemaakt hebben met de SDGs en de federale LTV DO, zodat het duidelijk wordt hoe elke overheidsdienst, vanuit de werking en de beleidsbevoegdheden, bijdraagt aan het bereiken van de verschillende doelstellingen.

3.3.B. Initiatieven tot het concretiseren van de SDGs en de federale LTV DO in de werking en het beleid van de federale overheidsdiensten

REALISATIES

Om de SDGs en de LTV DO te halen, is het van groot belang dat elke federale overheidsdienst binnen haar bevoegdheden ernaar streeft om deze doelstellingen te realiseren. De federale administraties integreren deze doelstellingen en ambities dan ook best in hun beleid en werking. Om dit te behalen heeft het FIDO ingezet op twee instrumenten: de **bestuursovereenkomst** en het **actieplan duurzame ontwikkeling** (zie kader).

Elke federale overheidsdienst (FOD's en POD's) moet, overeenkomstig het Koninklijk besluit van 4 april 2014, een **bestuursovereenkomst** afsluiten. In die overeenkomst worden concrete afspraken vastgelegd tussen de administratie en de voogdijminister of voogdijstaatssecretaris. Elk van de bestuursovereenkomsten heeft ook een aantal gemeenschappelijke onderdelen.

Aan deze onderdelen is eind 2014, begin 2015 invulling gegeven door het college van voorzitters van de federale overheidsdiensten. Hun voorstel werd na politieke bespreking en aanpassing goedgekeurd door de Ministerraad op 21 mei 2015. Het FIDO heeft begin april 2015 een voorstel geformuleerd over het opnemen van een gemeenschappelijke doelstelling duurzame ontwikkeling. Dit voorstel werd, na kleine wijzigingen door het college van de voorzitters en nadien in het politieke overleg, aanvaard. Het artikel 35 van de bestuursovereenkomsten neemt aldus op dat elke federale overheidsdienst het als zijn opdracht ziet om:

1. De opgedragen taken goed uit te voeren met een minimale negatieve impact van de processen en diensten op de stakeholders (mens en milieu)
2. Oog te hebben voor alle vormen van maatschappelijke toegevoegde meerwaarde en deze in het kader van gemeenschappelijke waardecreatie met stakeholders verder uit te werken.

Hiertoe zal elke federale overheidsdienst:

- a) Een beheerssysteem hanteren waarbij de lasten onder controle blijven, gebaseerd op de Internationale richtlijnen voor maatschappelijke verantwoordelijkheid;
- b) Een **jaarlijks actieplan duurzame ontwikkeling** opmaken en integreren in het bestuursplan;
- c) Op regelmatige basis en op kwalitatieve manier in dialoog treden met de stakeholders over de werking en het beleid van de organisaties;
- d) Elke twee jaar rapporteren over haar maatschappelijke verantwoordelijkheid aan de hand van de richtlijnen van het Global Reporting Initiative.

Het FIDO zal de implementatie en de uitvoering van deze doelstellingen uit de bestuursovereenkomsten verder opvolgen.

Om overheidsdiensten te ondersteunen in het uitbrengen van een duurzaamheidsverslag op basis van de GRI-richtlijnen kregen zes overheidsdiensten de kans om zich te laten begeleiden bij de opmaak van zo'n verslag. Dit pilootproject startte reeds in 2014. Op 28 april 2015 werd een evenement georganiseerd in het Residence Palace waarop de ervaringen van de zes overheidsdiensten werden toegelicht. Ook werd een handleiding voor het opmaken van een GRI-verslag door overheidsdiensten voorgesteld. De handleiding werd online beschikbaar gemaakt en kan nu worden geraadpleegd via onze nieuwe website: <http://www.duurzameontwikkeling.be/nl/documents>. In 2016 werd vervolgens een tweedaagse opleiding georganiseerd voor federale overheidsdiensten. Voor de organisatie van de opleiding hebben we ons laten bijstaan door een ervaren en gecertificeerde consultant die via een overheidsopdracht werd geselecteerd: CAP Conseil. Aan de opleiding namen 21 federale administraties deel, waarvan 13 federale overheidsdiensten (FOD's en POD's) en acht andere federale instellingen. De deelnemers (in totaal 33) die de twee opleidingsdagen hebben gevolgd, kregen een GRI-certificaat.

GRI G4-opleiding

- * 21 federale instellingen namen deel waarvan 13 FOD's en POD's
- * 33 deelnemers kregen GRI G4- certificaat

Naast het opnemen van de SDGs in de bestuursovereenkomsten van de federale overheidsdiensten, zet het FIDO ook in op een kwalitatieve benadering van het jaarlijks actieplan duurzame ontwikkeling dat overeenkomstig het koninklijk besluit van 22 september 2004 (dat begin 2015 werd geactualiseerd) moet worden opgemaakt. Wij willen van het actieplan duurzame ontwikkeling het centrale plan maken voor federale overheidsdiensten om de verschillende elementen, verwachtingen en acties rond duurzame ontwikkeling met elkaar te verbinden en deze ook te linken met de SDGs, de doelstellingen van de federale LTV DO en met het artikel 35 van de nieuwe generatie bestuursovereenkomsten (zie hierboven).

Daarom ontwikkelde het FIDO in 2015, met ondersteuning van Sustenuto, een extern consultancybedrijf gespecialiseerd in maatschappelijk verantwoord ondernemen, een handleiding en template voor de opmaak van een actieplan duurzame ontwikkeling door overheidsdiensten. Bij de ontwikkeling van deze gezamenlijke methodologie hebben we ook de verschillende federale administraties betrokken. De werkzaamheden werden eind oktober 2015 gefinaliseerd. De handleiding en template kunnen worden geraadpleegd op www.duurzameontwikkeling.be/nl/documents.

Omdat in 2016 maar een beperkt aantal administraties hun actieplan al hadden opgemaakt volgens de nieuwe methodologie, zijn we in het najaar 2016 gestart met het organiseren van peer learning trajecten. Hierin werden actieplannen van de verschillende diensten met elkaar besproken en afgetoetst aan de vooropgestelde methodologie. De nadruk lag op het leren van elkaar zodat de actieplannen in de volgende jaren aan kwaliteit zouden toenemen. Meer informatie over de actieplannen duurzame ontwikkeling van de administraties kan je terugvinden in het jaarverslag van de ICDO: www.duurzameontwikkeling.be/nl/documents.

In 2016 werd ook een online database ontwikkeld die de overheidsdiensten moet toelaten om alle gegevens, data en engagementen rond duurzame ontwikkeling regelmatig bij te houden. De database zal vanaf 2017 het FIDO ook toelaten om op een snelle en eenvoudige manier een stand van zaken op te maken over de manier waarop federale overheidsdiensten duurzame ontwikkeling integreren in hun werking en beleid en hoe zij dit linken met de SDGs en de doelstellingen uit de LTV DO. Dit zal de opmaak van het jaarlijkse rapport van de ICDO makkelijker maken voor de ICDO-leden en het FIDO (als secretariaat van de ICDO) en zal ook toelaten om transversale analyses uit te voeren en zo het rapport nog meer inhoud te geven.

3.4.A. Het bevorderen van de coherentie van het beleid aangaande duurzame ontwikkeling tussen de verschillende beleidsniveaus zodat we elkaar aanvullen en versterken

DOELSTELLING

Actieplan tot 2020:

- * Duurzame ontwikkeling raakt vele beleidsdomeinen. Deze zijn niet enkel federaal, maar ook Europees, regionaal, provinciaal en lokaal. Om een duurzame samenleving te realiseren moeten we dus met elkaar samenwerken en het beleid van elke entiteit op elkaar afstemmen ten einde een zo groot mogelijke impact te hebben. We willen vanuit het FIDO ons inzetten om de samenwerking tussen de federale en de regionale overheden in België te versterken. Dit willen we vooral doen door samen te werken in het kader van de Interministeriële Conferentie Duurzame Ontwikkeling (IMCDO). Het FIDO engageert zich om samen met de vertegenwoordigers van de gemeenschappen en gewesten een voorstel tot Nationale Strategie voor Duurzame Ontwikkeling (NSDO) uit te werken en concreet te gaan samenwerken met deze partners rond een aantal specifieke thema's.
- * We hebben de ambitie om in 2016 samen met onze partneradministraties een voorstel voor een NSDO, gebaseerd op de SDGs, voor te leggen aan de politieke verantwoordelijken, alsook een stakeholderbevraging rond dit ontwerp van nationale strategie te organiseren.
- * We gaan in 2016 samen met onze partneradministraties een aantal werkhema's afbakenen waarrond we gezamenlijke acties ontwikkelen en deze uitvoeren tegen 2020. We zullen een specifieke timing per actie uitwerken.
- * We hebben de ambitie om samen te werken met de partnerorganisaties aangaande de opvolging van de SDGs in België. Als eerste willen we instaan voor het samenbrengen van alle beleidsinitiatieven van de federale en de regionale overheden. Dit gebeurt in het kader van de National Voluntary Review¹⁸ (NVR) die België op het vijfde High-level Political Forum (zomer 2017) zal voorstellen. Het is uiteraard ons doel om ook na deze oefening verder samen te werken met de regio's via onder meer de IMCDO om de implementatie van de SDGs in België op te volgen.

3.4.B. Initiatieven die de samenhang tussen het federale beleid aangaande duurzame ontwikkeling en het beleid van de regionale overheden versterken

REALISATIES

In het kader van de opmaak van ons duurzaamheidsverslag 2014 hebben we 'een coherent beleid inzake duurzame ontwikkeling in België' als een materieel onderwerp benoemd. Dit werd door de stakeholders nogmaals benadrukt in onze stakeholderdialoog van 28 juni 2016. Om een coherent beleid op federaal niveau te bewerkstelligen werken we via de ICDO. Maar duurzame ontwikkeling is niet alleen een federale bevoegdheid, maar ook een regionale en lokale bevoegdheid. Ook hun aanpak draagt bij tot het algemeen duurzaamheidsbeleid. De gedeelde verantwoordelijkheid tussen de verschillende overheden komt duidelijk naar voor wanneer je de doelstellingen van de SDGs bekijkt.

Om de coherentie tussen de verschillende beleidsniveaus (althans tussen de federale overheid en de regionale en gemeenschapsoverheden) te versterken, bestaat er een **Interministeriële Conferentie voor Duurzame Ontwikkeling (IMCDO)**. De IMCDO is een politiek overlegorgaan waarin ministers uit de verschillende beleidsniveaus vertegenwoordigd zijn. Voor het federale niveau is dit minister Marghem, o.a. bevoegd voor Duurzame Ontwikkeling, en minister De Croo, o.a. bevoegd voor Ontwikkelingssamenwerking. De voorbereiding van het overleg van de IMCDO, alsook de uitvoering van de beslissingen ervan gebeuren in ambtelijke werkgroepen. Hierin zijn de belangrijkste betrokken administraties van de verschillende beleidsniveaus vertegenwoordigd. Het FIDO, alsook de FOD Buitenlandse Zaken, vertegenwoordigen hierin het federale niveau. Op initiatief van het FIDO, in overleg met onze regionale partnerorganisaties, hebben we eind 2015 een voorstel gedaan naar de politieke voogdijministers om de IMCDO terug te activeren en rekening. Zeker na de goedkeuring van de SDGs door België in september 2015 leek een hernieuwd mandaat noodzakelijk.

Het voorstel resulteerde uiteindelijk in een nieuw politiek mandaat voor de IMCDO op 25 februari 2016 door het Overlegcomité.

18. Elke lidstaat van de Verenigde Naties die Agenda 2030 ondertekend heeft, wordt verwacht om minstens twee keer tijdens de looptijd van Agenda 2030 een 'vrijwillige beoordeling' (National Voluntary Review) te presenteren, waarbij de lidstaten uitleg en duiding geven aan de Verenigde Naties en de andere lidstaten over de manier waarop zij Agenda 2030 en de SDGs concreet vormgeven, hoe zij de doelstellingen willen en zullen behalen en hoever zij reeds staan met de implementatie ervan.

De drie opdrachten van de IMCDO binnen het vernieuwde mandaat:

1. Het bijdragen tot de uitvoering in België van Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, onder meer via een Nationale Strategie voor Duurzame Ontwikkeling (NSDO);
2. Het voorbereiden van de Belgische bijdrage tot de Europese en multilaterale verslaggeving inzake de uitvoering van Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling. Hieronder valt de voorbereiding van het Forum op hoog politiek niveau voor duurzame ontwikkeling, alsook de voorbereiding van relevante verslagen op initiatief van België over de geboekte vooruitgang en de uitdagingen in België in het kader van de uitvoering van het Programma voor duurzame ontwikkeling tegen 2030;
3. Het bijdragen op administratief vlak tot de voorbereiding van de standpunten die België op EU en VN-niveau zal verdedigen wat betreft de uitvoering in België van Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, en die besproken en aangenomen zullen worden via de Coormulti¹⁹ en DGE²⁰-vergaderingen georganiseerd door de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Binnen de administratieve werkgroepen van de IMCDO heeft het FIDO heel wat initiatief genomen. Eén van de belangrijkste taken van de IMCDO-werkgroepen bestond uit het opstellen van een gemeenschappelijke kadertekst over duurzame ontwikkeling in België. Deze kadertekst draagt de naam de **Nationale Strategie voor Duurzame Ontwikkeling (NSDO)** en verbindt de verschillende overheden tot het implementeren van de Agenda 2030 in België. Het voorstel van de administraties werd aan de IMCDO voorgelegd die haar akkoord gaf op 3 oktober 2016 om het voorstel in consultatie te brengen. Minister Marghem vroeg, in naam van de IMCDO, op 12 oktober 2016 aan de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO) de vraag samen met de regionale adviesraden een advies te geven op de kadertekst. Uiteindelijk werden 9 adviesraden betrokken bij het advies dat op 20 december door de Algemene Vergadering van de FRDO werd aangenomen²¹. In de loop van 2017 zal de kadertekst worden aangepast aan de opmerkingen van de stakeholders. Hierna wordt de tekst voorgelegd aan de verschillende regeringen voor akkoord.

De NSDO dient als richtlijn voor de verschillende strategieën duurzame ontwikkeling van de verschillende beleidsniveaus in België en omvat een gemeenschappelijke visie. Met de NSDO willen we onze verschillende beleidsacties afstemmen en coördineren, opdat we de SDGs in België succesvol kunnen implementeren en behalen. Naast de NSDO zijn er ook een aantal beleidsdomeinen ('werven') afgebakend waarin in de loop van de volgende jaren gezamenlijke acties zullen worden genomen en waar een concrete samenwerking wordt voorzien.

Naast de uitwerking van een NSDO is ook heel wat werk gestoken in de opmaak van de Belgische, interne, bijdrage aan de National Voluntary Review (NVR) waaraan België, in 2017, zal deelnemen in het kader van het High Level Political Forum van de Verenigde naties in New York. Naast het feit dat het FIDO via de ICDO de federale bijdrages heeft verzameld, dienden deze in het kader van de IMCDO-werkgroepen ook nog eens samengebracht worden met de regionale bijdragen. De verschillende bijdragen zullen in 2017 aan een politieke werkgroep worden overgemaakt. Op basis hiervan zal het Belgische rapport worden opgemaakt, aangevuld met o.a. het Belgische beleid op internationaal vlak en Belgische indicatoren. Er zal ook overleg met de stakeholders, waaronder het maatschappelijk middenveld, worden gepleegd.

Het FIDO ziet de werkgroepen van de IMCDO als een belangrijk platform waar de verschillende beleidsniveaus hun beleid duurzame ontwikkelingen maximaal op elkaar kunnen afstemmen. Het FIDO neemt dan ook een proactieve houding aan in dit overleg en investeert heel wat tijd in de voorbereiding van de vergaderingen en de uitwerking van de beslissingen en acties.

19. Coormulti: coormulti-coördinatie-instrument

20. DGE: De directie-generaal Europese Zaken en coördinatie (FOD Buitenlandse zaken) houdt zich bezig met de voorbereiding, de bepaling, de vertegenwoordiging, het beheer en de follow-up van het Europese beleid van België.

21. Voor meer informatie over de betrokken adviesraden, alsook het advies dat zij geformuleerd hebben: zie <http://www.frdo-cfdd.be/nl/publicaties/advices/advies-over-de-kadertekst-nationale-strategie-duurzame-ontwikkeling>.

3.5.A. Het ondersteunen en opzetten van partnerschappen teneinde de SDGs en de LTV DO in praktijk om te zetten

DOELSTELLING

Actieplan tot 2020:

- * Indien de Belgische federale overheid de SDGs van de Verenigde Naties en haar eigen langetermijndoelstellingen aangaande duurzame ontwikkeling wil realiseren, dan zal zij dit niet alleen kunnen doen. Hiervoor zal de overheid moeten samenwerken met alle betrokken stakeholders. Gelet op de ambities van de verschillende doelstellingen zal een gewone samenwerking niet volstaan en zullen we moeten streven naar het opzetten van echte partnerschappen, d.w.z. partnerschappen tussen verschillende stakeholders onderling, maar ook tussen overheden en stakeholders. Het FIDO wil dan ook nagaan onder welke voorwaarden zij partnerschappen kan ondersteunen en opzetten.
- * We hebben de ambitie om verschillende initiatieven te nemen om partnerschappen te ondersteunen en/of op te zetten die zich engageren om SDGs en de LTV DO te realiseren.
- * Tegen 2020 willen we rond elk van de 4 P's van de SDGs (People, Planet, Prosperity en Peace) een concreet partnerschapsproject opzetten.

3.5.B. Initiatieven met betrekking tot het opzetten van partnerschappen aangaande de SDGs en de doelstellingen uit de LTV DO

REALISATIES

Het FIDO heeft op verschillende manieren **partnerschappen** in het kader van de LTV DO en van de SDGs proberen te **ondersteunen of op te zetten**.

In 2015 hebben we een projectoproep gelanceerd met de bedoeling projecten te ondersteunen die uitgaan van een samenwerking tussen verschillende stakeholders (uit verschillende stakeholdergroepen). Bovendien kaderden deze projecten ook binnen de realisatie van de doelstellingen uit de federale LTV DO. Aangezien co-creatie als beoordelingscriterium gold, werd de lat voor partnerschappen hoog gelegd. Bij co-creatie wordt er namelijk uitgegaan van het samen ontwikkelen, uitwerken en uitvoeren van een project. Ook innovatie werd als selectiecriterium genomen. De beoordeling van het ingediende project gebeurde door een externe jury met onafhankelijk experts. Uiteindelijk werden vijf projecten geselecteerd, waarvan er vier uiteindelijk van start gingen. Elk project kon rekenen op een maximale ondersteuning van 25.000 euro.

In 2015 subsidieerde het FIDO volgende vier co-creatie projecten:

1. 'Een humanitaire apotheek', een project van Dokters van de Wereld en Multipharma.

Voor meer info: <http://www.duurzameontwikkeling.be/nl/news/partnerschappen-een-humanitaire-apotheek-opstarten>

2. 'Samen naar een propere vloot', een project van Bond Beter Leefmilieu en GTL²².

Voor meer info: <http://www.duurzameontwikkeling.be/nl/news/elektrische-taxis-een-pilootproject>

3. 'Knowhow overbrengen van burgers naar managers van morgen', een project van de Stichting voor Toekomstige Generaties, de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen van de KULeuven (FEB), de Haute Ecole de la Province de Namur, Le chant des caillies, Beauvent, Réseau Solidairement, La Surizée, Gent en Garde en Energie 2030.

Voor meer info: <http://www.duurzameontwikkeling.be/nl/news/burgerinitiatieven-als-motor-van-duurzame-economische-activiteiten>

4. 'Duurzame ontwikkeling opnemen in het DNA van een onderneming', een project van POSECO en JobYourself.

Voor meer info: <http://www.duurzameontwikkeling.be/nl/news/aan-het-woord-poseco-en-jobyourself-over-duurzaam-ondernemen>

In 2015 en 2016 ondersteunden we ook de twee erkende koepel-of netwerkorganisaties duurzame ontwikkeling. Overeenkomstig met het hoofdstuk V/2 van de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid rond duurzame ontwikkeling werden in 2013 twee organisaties erkend voor een periode van 5 jaar. Deze organisaties zijn Association 21 voor de Franstalige Gemeenschap en Transitienetwerk Middenveld voor de Nederlandstalige Gemeenschap. Elk jaar dienen beide organisaties een werkingsprogramma in die wordt besproken met het FIDO. Op basis van het jaarprogramma krijgen beide organisaties een subsidie van 65.000 EUR voor de uitvoering. Hoewel we vanuit het FIDO ons niet sterk willen mengen in de keuzes die organisaties maken in hun jaarprogramma, merken we dat zo'n overlegmoment voor beide partijen de nodige ondersteuning kan bieden bij het bereiken van onze doelstellingen. Het FIDO ziet in beide koepel-en netwerkorganisaties dan ook eerder een partnerschap dan een loutere subsidiëring.

In 2016 is het FIDO ook zelf een partnerschap aangegaan met The Shift om de SDGs bekend te maken bij de verschillende maatschappelijke actoren en de burgers²³. Met dit doel voor ogen hebben we het concept van de SDG Voices of SDG ambassadeurs in het leven geroepen. In de plaats van een eenmalige conferentie te organiseren rond de SDGs, hebben we acht organisaties uitgekozen om één jaar lang de SDGs te promoten en het publiek warm te maken om mee te helpen met ze te verwezenlijken.

Het concept is het resultaat van een echte co-creatie waarbij zowel het idee, als de uitwerking en de uitvoering ervan in een samenwerkingsverband tot stand is gekomen. De acht organisaties zijn door twee onafhankelijke jury's geselecteerd en kregen een budget ter beschikking om vanaf 2017 acties te ondernemen om de SDGs kenbaar en concreet te maken bij hun achterban en het brede publiek. Meer informatie over de SDG Voices, hun acties en het project zelf kan je terugvinden op <http://www.sdgs.be/nl/sdg-voices>.

Op internationaal vlak hebben we al heel wat jaren een partnerschap met een aantal andere Europese administraties die betrokken zijn bij het beleid duurzame ontwikkeling in hun land. Dit partnerschap heeft zich geconcretiseerd in het 'European Sustainable Development Network' (ESDN). Het FIDO is lid van de stuurgroep en draagt jaarlijks 10.000 EUR bij aan de werking ervan. ESDN wil goede praktijken uitwisselen, in het bijzonder met betrekking tot nationale strategieën duurzame ontwikkeling en meer recent ook over de manier waarop Europese landen vormgeven aan Agenda 2030 en de SDGs. Elk jaar wordt een conferentie en verschillende workshops georganiseerd. In dit kader hebben we, in 2016, samen met ESDN de eerste Peer Learning Platform en een Peer Learning Visit georganiseerd. Het ESDN brengt op regelmatige basis casestudies uit en 4 keer per jaar wordt een nieuwsbrief verspreid. In 2017 wordt ook een peer review traject opgestart. Meer informatie over het ESDN: <http://www.sd-network.eu>.

Hoe partnerschappen in de toekomst te ondersteunen, te initiëren en/of er zelf deel van uit te maken wordt zeker een van de belangrijke discussies binnen het FIDO in de komende jaren. Zeker omdat we ervan uit gaan dat partnerschappen (in verschillende vormen) noodzakelijk zullen zijn om de doelstellingen van de SDGs en de LTV DO te realiseren.

22. Nationale Groepering van Ondernemingen met Taxi- en Locatievoertuigen met chauffeur

23. Zie ook: 3.1.B. Initiatieven aangaande het kenbaar maken van de SDGs en de federale LTV DO

3.6.A. Het in kaart brengen, analyseren en communiceren over megatrends die een invloed kunnen hebben op duurzame ontwikkeling

DOELSTELLING

Actieplan tot 2020:

- * Megatrends kunnen we definiëren als grote, vaak wereldwijde, veranderingen en evoluties die onze toekomst sterk vorm zullen geven en mogelijk een belangrijke impact zullen hebben op het leefmilieu, de maatschappij en de economie. Zulke megatrends hebben bijgevolg een invloed op het behalen van de SDGs en de federale LTV DO. Ze kunnen de haalbaarheid van de doelstellingen verhogen, maar ook bemoeilijken. Vanuit het beleidsdomein duurzame ontwikkeling is het belangrijk om zicht te krijgen op deze megatrends, na te gaan welke hun invloed kan zijn en te kijken hoe het beleid hierop kan inspelen.
- * Vanaf 2017 wil het FIDO starten met het identificeren van de verschillende megatrends, wil ze de potentiële impact ervan in kaart brengen en hierover communiceren. Dit willen we zo veel als mogelijk doen samen met experts en stakeholders.
- * Vanaf eind 2017 gaan we op onze nieuwe website www.duurzameontwikkeling.be communiceren over megatrends en hun potentiële impact. Stapsgewijs zullen we onze kennis uitbouwen, verdiepen en op diverse manieren erover communiceren.

3.6.B. Initiatieven in het kader van de opvolging en de analyse van megatrends

REALISATIES

In 2016 werden nog geen specifieke acties opgezet binnen het FIDO om **megatrends** in kaart brengen, te analyseren en hierover te communiceren. We hebben dit voorstel wel voorgelegd aan de minister voor Duurzame Ontwikkeling. Het opvolgen en ontwikkelen van acties aangaande megatrends werd opgenomen in de beleidsnota duurzame ontwikkeling voor het jaar 2017. Het verder concretiseren van deze doelstelling zal dan ook vanaf 2017 gebeuren.

3.7.A. Het uitbouwen van het FIDO tot een veerkrachtige organisatie die duurzame ontwikkeling verweeft in haar werking en haar beleid en hier ook rekenschap over aflegt

DOELSTELLING

Actieplan tot 2020:

- * Het FIDO zet andere organisaties aan om duurzame ontwikkeling in hun werking en hun beleid op een ambitieuze manier te integreren. Zelf willen we het goede voorbeeld geven en duurzame ontwikkeling verweven in alle aspecten van onze organisatie.
- * We herbevestigen ons engagement om 2-jaarlijks te communiceren over de manier waarop we in het FIDO duurzame ontwikkeling vormgeven. Dit gebeurt voortaan via het opmaken en uitbrengen van een duurzaamheidsverslag gebaseerd op de GRI-Standaarden. Op basis hiervan zullen we ook met onze stakeholders in dialoog treden om duurzame ontwikkeling nog sterker te verweven in alle aspecten van onze organisatie.

3.7.B. Initiatieven voor een FIDO die duurzame ontwikkeling integreert in haar werking en beleid.

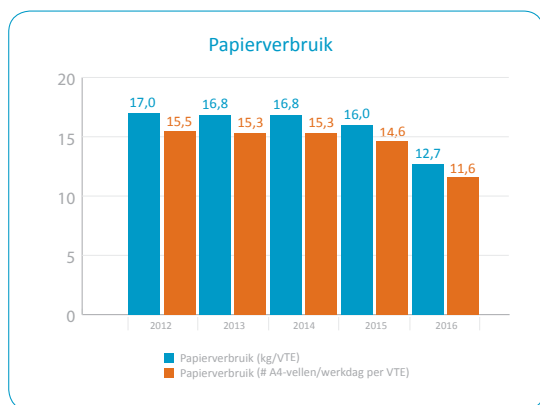
REALISATIES

Het FIDO wil zelf ook een toonbeeld zijn van een maatschappelijk verantwoorde organisatie en probeert duurzame ontwikkeling dan ook zo veel mogelijk te verweven in haar werking en beleid. Cruciaal in dit beleid is het betrekken van onze stakeholders en het rapporteren van onze impact op duurzame ontwikkeling. Zoals we in ons vorig duurzaamheidsverslag (zie www.duurzameontwikkeling.be/nl/documents) hebben beloofd engageren we ons om elke 2 jaar **een duurzaamheidsverslag** uit te brengen en gaan we hiermee **in dialoog met onze stakeholders**. We engageren er ons ook toe dat de inbreng van onze stakeholders richtinggevend is voor ons beleid. Het voorliggend duurzaamheidsverslag dat mee vorm heeft gekregen op basis van de resultaten van onze stakeholderdialoog van 28 juni 2016 is daar een voorbeeld van. Ook in al onze andere projecten proberen we zo veel als mogelijk stakeholders betrekken. Voorbeelden hiervan zijn de stakeholderbevraging en -dialoog in het kader van de opmaak van het Nationaal Actieplan Bedrijven en Mensenrechten, de bevraging van de gebruikers van de Gids voor duurzame aankopen, de uitwerking van de online-tool voor duurzame evenementen, de opmaak van een methodologie voor actieplannen duurzame ontwikkeling, e.a.

In het kader van onze doelstelling om een maatschappelijk verantwoorde organisatie te zijn, willen we ook **onze impact weergeven op vlak van milieu, het sociaal vlak en het economische vlak**. Het gaat hierbij vooral om de directe impact van onze organisatie. Om de indirecte impact, die ook voortkomt uit onze projecten en initiatieven, in kaart te brengen willen we sinds enige tijd een impactanalyse laten uitvoeren. Hieraan gekoppeld willen we methodologie opzetten om onze indirecte impact beter op te volgen en te meten. Door de verschillende budgetverminderingen en -blokkeringen in 2015 en 2016 zijn we er echter niet in geslaagd dit traject op te starten. We hopen dit wel nog in de volgende jaren te kunnen starten als het budget ons dit toelaat.

Milieubeleid

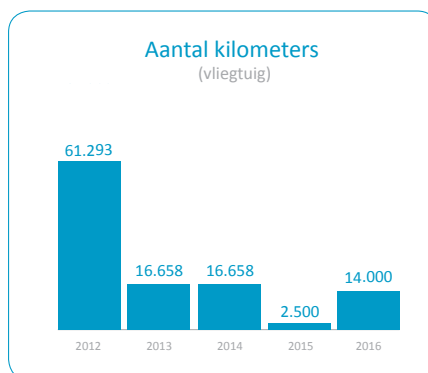
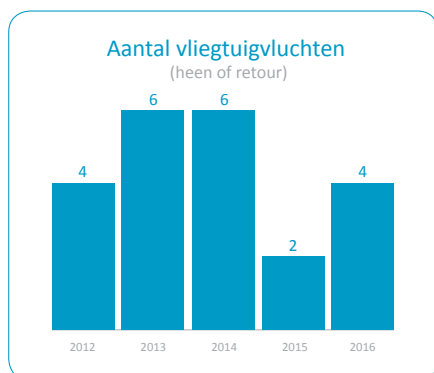
Al heel wat jaren voeren wij een **milieubeleid**. Toen wij nog de Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling waren, gebruikten wij hiervoor het EMAS-**milieubeheersysteem**. Bij de omvorming van de POD DO naar het FIDO in 2014, waarbij we aangehecht werden aan de FOD Kanselarij van de Eerste Minister (FOD KEM), leek het ons zinnvoller om aan te sluiten bij hun milieubeheersysteem en zelf geen apart milieubeheersysteem te onderhouden. In 2015 en vooral 2016 hebben we heel wat tijd geïnvesteerd om de FOD KEM met onze expertise bij te staan om hun systeem verder te verfijnen en dit voor te bereiden op een externe verificatie. Mede door onze ondersteuning konden zij deze audit succesvol afronden en bleven zij over het EMAS-label beschikken. Eind 2016 heeft het directiecomité van de FOD KEM, waar de directeur van het FIDO ook op uitgenodigd is, beslist om in 2017 over te stappen naar een alternatief milieubeheersysteem, namelijk dat van het Brusselse Gewest en zullen zij voor het label 'Ecodynamische onderneming' gaan. Door aan te sluiten bij het milieubeheersysteem van de FOD KEM houdt het FIDO, gelet op zijn beperkte omvang, een aantal milieugegevens niet zelf meer bij, maar zijn deze geïntegreerd in de algemene cijfers van de FOD KEM. Daar waar dit wel relevant is, houden wij wel eigen cijfers bij. We streven er steeds naar om een zo klein mogelijke negatieve impact op het milieu hebben.

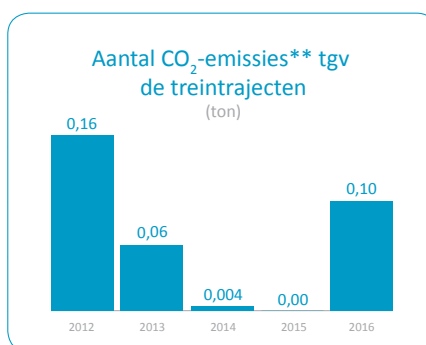
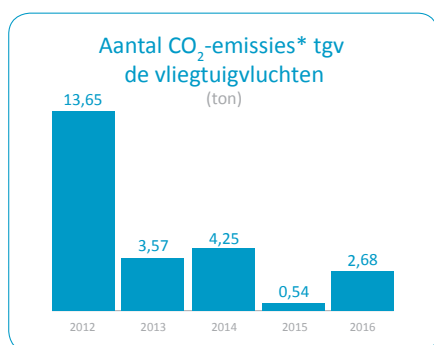
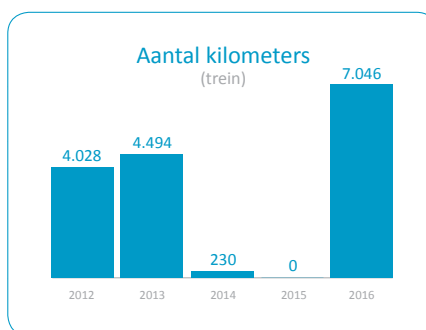
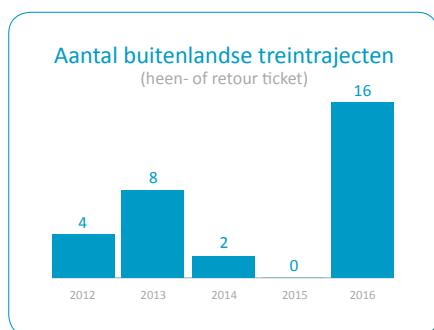

Ons **papiergebruik** is een indicator die we zelf monitoren en bijsturen indien nodig. De printerinstellingen zijn standaard ingesteld op dubbelzijdig printen en zwart-wit. Het papier dat standaard wordt gebruikt is grijs 100% gerecycleerd papier. Indien noodzakelijk kunnen de medewerkers kiezen om op wit papier af te drukken. Het wit papier is voorzien van een FSC mix label en het Europese Ecolabel. In 2016 bedroeg het papierverbruik van het FIDO 13 kg/VTE. Ons streefcijfer van maximaal 17 kg/VTE wordt reeds verschillende jaren gehaald. In een laatste benchmarking op federaal niveau bleek dat het gemiddeld verbruik in de federale overheidsdiensten 35 kg/VTE bedroeg. Bijgevoegde tabel geeft de evolutie weer van ons papierverbruik vanaf 2012.

Op vlak van **mobilititeit** worden de eigen indicatoren opgevolgd. Het FIDO heeft gekozen om geen dienstwagen aan te schaffen of te huren, maar alle werkverplaatsingen zo veel als mogelijk met het openbaar vervoer, per fiets of te voet te doen. Bij lange binnenlandse verplaatsingen wordt standaard voor de trein gekozen. Voor korter verplaatsingen wordt het openbaar vervoer (bus, tram, metro, trein) vooropgesteld en kan ook gebruik worden gemaakt van een plooi-fiets die ter beschikking staat van het personeel. Ook voor buitenlandse reizen wordt daar waar mogelijk en haalbaar (afstand, tijd en kost) gekozen voor treinverplaatsingen. Als er toch met het vliegtuig moet gereisd worden, compenseren we om de twee jaar onze CO₂-uitstoot die gerelateerd is met deze verplaatsingen. Ook de buitenlandse treinritten worden gecompenseerd. Elke reis naar het buitenland moet door het personeel worden gemotiveerd en moet worden goedgekeurd door de directeur van het FIDO, of door de minister voor Duurzame Ontwikkeling als het een reis buiten Europa betreft. Het aantal buitenlandse reizen elk jaar is sterk afhankelijk van de internationale politieke ontwikkelingen.

Dienstreizen

*CO₂-berekening vliegtuig :

www.myclimate.org

**CO₂-berekening trein :

www.ecopassenger.org

Het aandeel van de werknemers die gebruik maken van een duurzaam woon-werk transportmiddel²⁴

Woon-werkverkeer	2012	2013	2014	2015	2016
Aandeel duurzaam woon-werkverkeer* (%)	91,9	93,7	93,8	100	100

Wanneer we **evenementen** organiseren houden we altijd rekening met verschillende aspecten van duurzame ontwikkeling. We gaan het duurzaamheidsgehalte van ons evenementen steeds na via de door ons ontwikkelde online tool: <http://duurzaamevenement.belgium.be/nl>. De online evaluatietool werd ontwikkeld in het jaar 2015 en in mei 2016 gelanceerd. We streven ernaar om voor elk evenement minimaal 70% te behalen.

Als door ons gesubsidieerde organisaties evenementen organiseren, binnen het kader van de subsidie, moeten zij deze ook evalueren via deze tool.

Duurzame evenementen 'Online tool'	2016
Aantal evenementen	3
Laagste score (%)	68
Gemiddelde score (%)	70
Hoogste score (%)	73

24. Onder duurzaam woon-werkverkeer worden volgende verplaatsingsmanieren opgenomen: trein, tram, bus, fiets, carpoolen en/of te voet. Vanaf 2015 volgt het FIDO de criteria van het BedrijfsVervoerPlan (BVP) en gaat het telkens over gegevens inzake het hoofdtraject.

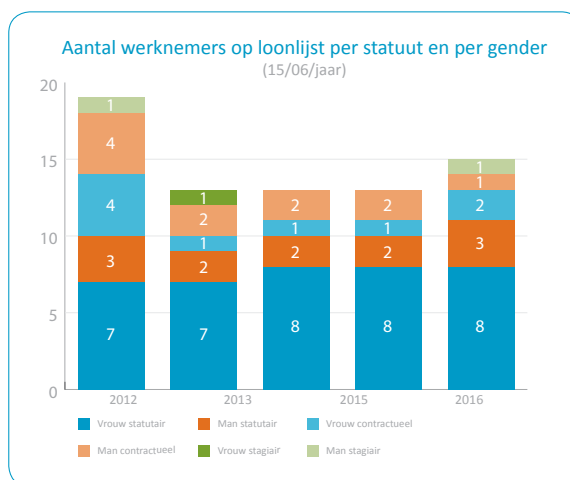
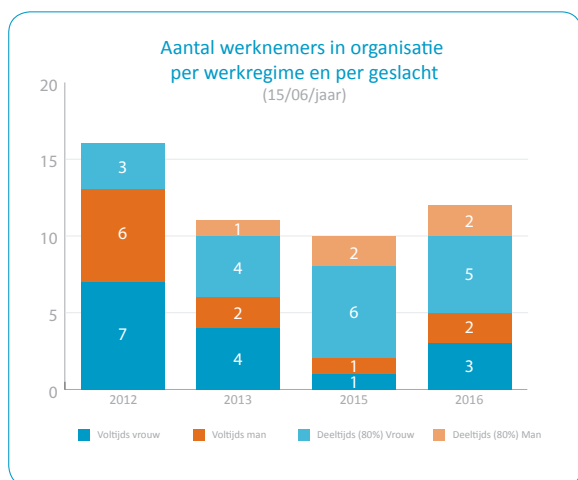
Ook in ons **aankoopbeleid** wordt rekening gehouden met duurzame ontwikkelingsaspecten. Bij elke opdracht dient een marktverkenning te gebeuren en moeten daar waar nuttig en mogelijk duurzaamheidscriteria opgenomen te worden in het bestek van de opdracht. Het gaat hierbij dan niet enkel om milieucriteria, maar ook om sociale, ethische en economische criteria. Het al dan niet opnemen van duurzaamheidscriteria moet ook worden verantwoord in de opvolgingstabel die het FIDO hanteert voor het beheren van haar overheidsopdrachten.

Sociaal beleid

In het kader van ons **sociaal beleid** zorgen we voor een aangename werkomgeving waarbij het personeel ook de mogelijkheid krijgt om een goede balans te vinden tussen **werk en privé**. Elke werknemer kan één dag per week thuiswerken. Er gelden glijdende werkuren waarbij de werknemer zelf instaat voor het bijhouden van de gewerkte uren. Overwerk kan worden gecupereerd.

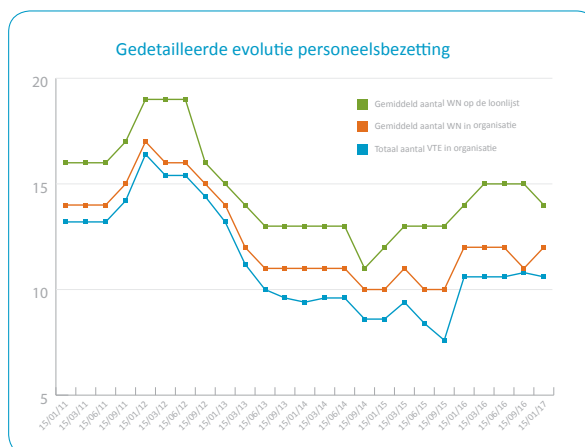
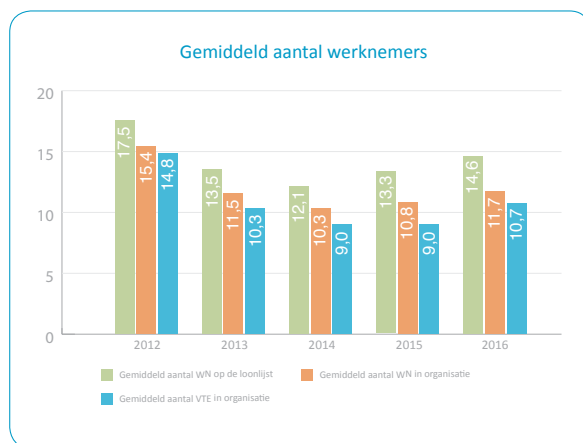
Heel wat werknemers werken deeltijds in het FIDO. In 2015 was dit, op 15 juni, 8 op de 10 werknemers, in 2016 was dit 7 op de 12 werknemers.

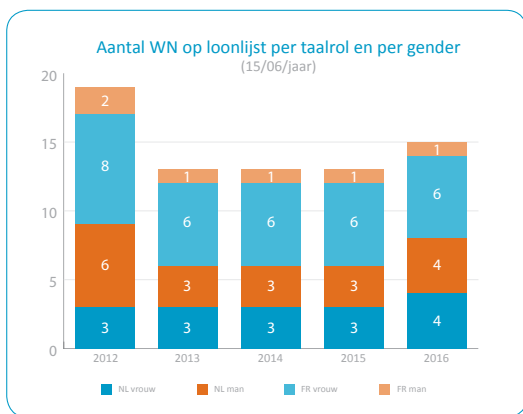
De volgende grafieken en tabel geven het aantal deeltijdse werknemers per statuut, niveau en per geslacht weer.

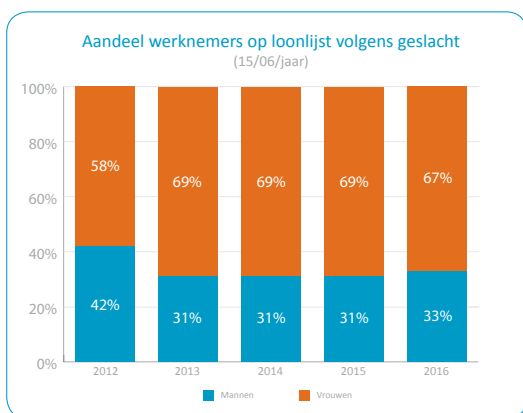
Aantal werknemers op loonlijst per niveau (15/06/jaar)	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal WN met Niveau A	14	10	10	10	14
Vrouwen	7	6	6	6	7
Mannen	7	4	4	4	6
Aantal WN met Niveau B	3	1	1	1	1
Vrouwen	2	1	1	1	1
Mannen	1	0	0	0	0
Aantal WN met Niveau C	2	2	2	2	2
Vrouwen	2	2	2	2	2
Mannen	0	0	0	0	0

We proberen om binnen de budgettaire middelen een maximale invulling te geven aan het personeelsplan. Dit moet ook toelaten om de werkdruk voor de personeelsleden te verminderen en te spreiden over zoveel mogelijk mensen. Bovendien laat dit toe om ook nieuwe en innovatieve projecten uit te werken. Het **aantal medewerkers** in het FIDO steeg vanaf 2015 sinds lange tijd terug, na een periode van daling sinds 2012. Beide grafieken geven de evolutie van het personeelsbestand weer doorheen de jaren. De grafieken maken een onderscheid tussen het aantal de mensen die op de loonlijst staan van het FIDO, deze die er effectief werken en het aantal Voltijdse Equivalenten die effectief in het FIDO werkzaam zijn.

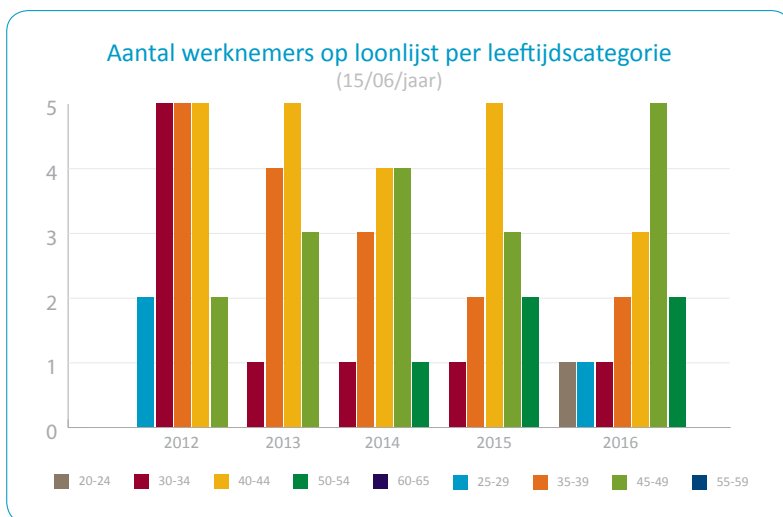

In een federale overheidsinstelling is **taalevenwicht** van belang en wettelijk verplicht. Er wordt dan ook gestreefd naar een taalevenwicht zowel in de organisatie in het algemeen als op de verschillende niveaus. In 2015 waren 53% van de werknemers Franstalig, 47% Nederlandstalig. In 2016 was dit omgekeerd; 47% Franstalig, 53% Nederlandstalig. Het taalevenwicht bevindt zich op elk niveau van de taaltrappen (die min of meer overeenkomen met de verschillende niveaus).

Ook een goed **genderevenwicht** is van belang. Zonder te willen streven naar een 50/50 verhouding op elk niveau, vinden we het toch belangrijk dat er een zeker evenwicht is en zowel mannen als vrouwen vertegenwoordigd zijn, bij voorkeur op alle niveaus. Gemiddeld gezien zijn er meer vrouwen werkzaam in het FIDO dan mannen. In 2016 was 67% van de werknemers vrouw, 33% man. In 2015 was maar 31% van het mannelijk geslacht²⁵. De tabel hiernaast betreffende aantal werknemers per niveau geeft ook weer dat er op niveau A ongeveer een evenwicht is tussen mannen en vrouwen, terwijl dit op niveau B en C niet het geval is. Sinds de twee vrouwelijke leden van de stuurgroep gedetacheerd werden naar een kabinet of een andere administratie, bestaat de stuurgroep van het FIDO uit twee mannen. Er wordt gezocht naar een manier om stuurgroep toch een goede genderbalans in de stuurgroep te krijgen.

Ook op vlak van **leeftijd en anciënniteit** streven we naar een goed evenwicht. Daar waar in het verleden de organisatie geleidelijk ouder werd, is er door de aanwerving van een aantal jongeren een kentering gekomen en verjongde de organisatie licht in 2016. Onderstaande grafiek geeft de leeftijdspiramide van het personeel weer vanaf 2012, terwijl de tabel de gemiddelde anciënniteit van de personeelsleden (algemeen en in het FIDO) weergeeft.

25. Situatie op 15 juni van het betreffende jaar

Gemiddelde anciënniteit	2012	2013	2014	2015	2016
Gemiddelde anciënniteit van de medewerkers binnen het FIDO*	2	3	4	5	5
Gemiddelde anciënniteit van de medewerkers binnen de overheid	9	11	12	13	12

* Bij detachering, stopt de anciënniteitsteller tot de persoon terug indienst genomen wordt bij het FIDO

Het betrekken van alle personeelsleden en het geven van inspraak bij de werking en het beleid van het FIDO is een duidelijke en bewuste keuze binnen het FIDO. Dit uit zich het sterkste bij het opstellen van het jaarlijks werkingsprogramma.

Bij aanvang van het jaar wordt het werkingsprogramma van het FIDO vastgelegd en worden de projecten en taken verdeeld tussen de werknemers. Dit gebeurt steeds in overleg met alle werknemers op een gemeenschappelijke vergadering. Elk jaar krijgen zij zo de mogelijkheid om aan te geven aan welke projecten ze willen meewerken. Het samenwerken tussen personeelsleden, ook van buiten de eigen dienst/cel wordt zoveel mogelijk aangemoedigd. Het uitgewerkte en gedetailleerd werkingsprogramma wordt vervolgens per werknemer vertaald in haar/zijn takenpakket dat in de 'evaluatiecyclus' wordt opgenomen. In de evaluatiecyclus worden zowel de individuele prestatiedoelstellingen voor de werknemer opgenomen als haar/zijn ontwikkelingsdoelstellingen. Ook de bijdrage aan de teamprestaties worden hierin vastgelegd. Dit gebeurt in een individueel gesprek tussen werknemer en directe leidinggevende en wordt ingebracht in het onlinesysteem 'Crescendo'. Op basis van de planningsgesprekken die in het begin van het jaar plaatsvinden worden de werknemers op het einde van het jaar geëvalueerd.

De betrokkenheid van alle personeelsleden wordt ook doorheen het jaar verder gestimuleerd door op regelmatige tijdstippen groepsoverleg te organiseren. De thema's van dit groepsoverleg variëren, maar vaak gaat het om het toelichten aan en het bespreken van lopende projecten met alle personeelsleden. Op deze manier wordt iedereen betrokken bij alle projecten die lopende zijn, ook al is iemand niet rechtstreeks betrokken bij het project, en krijgt iedereen de mogelijkheid haar/zijn inbreng te hebben. Ook het voorstel van beleidsnota aan de minister, dat wordt opgemaakt door de stuurgroep van het FIDO, wordt op die manier voorgelegd aan alle personeelsleden.

Jaarlijks wordt een **tevredenheidsenquête** afgenomen bij het personeel. De resultaten van de enquête worden nadien besproken met het personeel op een groepsoverleg, waarbij ook gepeild wordt naar mogelijke initiatieven die kunnen worden genomen om de eventuele punten van mindere tevredenheid te verbeteren. De tevredenheidsenquête polst naar de tevredenheid rond 9 thema's. Algemeen gezien was er tussen 2015 en 2016 een verhoging van de tevredenheid vast te stellen. Vooral op de thema's jobinhoud, werkomgeving, responsabilisering, interpersoonlijke relaties, communicatie en cultuur was er een sterke algemene tevredenheid van het personeel. Een thema waar minder tevredenheid over is, zijn de carrièremogelijkheden binnen de organisatie. Om hieraan te verhelpen werd - in het personeelsplan 2015-2016 - de mogelijkheid opgenomen om promoties door te voeren. Ondanks het krappe budget (die ook nog eens deels geblokkeerd wordt) konden in 2016 twee promoties worden doorgevoerd. Ook in de toekomst worden bijkomende promoties voorzien, als het budgettaire kader dit toelaat. In 2017 wordt een promotie van niveau C naar niveau B voorzien, een promotie van niveau A1 naar niveau A2 en wordt ook de statutarisering van een niveau C voorzien. Deze laatste actie kadert in het streven naar gelijke statuten bij het personeel en zal die persoon ook de mogelijkheid krijgen om, na verloop van tijd, door te groeien naar een niveau B.

Op het gebied van **opleidingen** werd de voorbije twee jaar een extra inspanning geleverd. Hierdoor steeg het gemiddeld aantal opleidingsdagen naar 5,1 dag per persoon in 2016. In dat jaar werd ook een teamopleiding/training georganiseerd rond het thema gender en een groepsopleiding rond het thema demografie. Aan deze laatste opleiding konden ook leden van de ICDO deelnemen.

Opleidingen (in de organisatie)	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal dagen opleiding per jaar	86,5	41,5	17,0	42,3	59,8
% aantal opleidingsdagen t.o.v. het aantal gepresteerde dagen	2,7%	1,9%	0,9%	2,2%	2,6%
Gemiddeld aantal opleidingsdagen per werknemer	5,6	3,6	1,6	3,9	5,1

* Bij detachering, stopt de anciënniteitsteller tot de persoon terug indienst genomen wordt bij het FIDO

Het aantal **arbeidsongevallen** blijft sinds 2012 gelijk, namelijk geen. Het **ziekteverzuim** bleef in 2014 beperkt tot 3,2% en daalde in 2016 tot 1,44%. De evolutie van het ziekteverzuim wordt in onderstaande tabel weergegeven.

Ziekteverzuim (in de organisatie)	2012	2013	2014	2015	2016
Te presteren werkdagen	3.260	2.259	1.976	1.969	2.354
Ziektegedagen	65,5	42	24	63	34
% ziektegedagen	2,01%	1,86%	1,21%	3,20%	1,44%

Om het groepsgevoel te versterken wordt elk jaar een of meerdere uitstappen met het personeel georganiseerd. Zo hebben we in 2016 een bezoek gebracht aan het Museum M te Leuven in het kader van de tentoonstelling 'Op zoek naar Utopia'. Ook hebben we een dag georganiseerd waar op we in de voormiddag een 'Escape room' game hebben gespeeld en in de namiddag een spel rond duurzaam sparen, beleggen en investeren dat werd ontwikkeld en begeleid door Réseau financité Alternative (RFA)²⁶ Bij de aankomst of het vertrek van een personeelslid gaan we ook met de groep uit eten.

Economisch beleid

In ons **economisch beleid** gaan we uit van het verantwoord beheren van de ons toekende middelen. Over uitgaven wordt steeds goed nagedacht en waar we beroep doen op externe ondersteuning laten we steeds de markt spelen, waarbij we wel duurzaamheidscriteria in rekening brengen.

Jammer genoeg ervaren we als kleine organisatie sterk **de gevolgen van de besparingen op het federaal niveau**. Niet alleen vermindert het budget duurzame ontwikkeling jaarlijks, maar vermindert ook de beschikbaarheid van dit budget. Dit laatste is het gevolg van het feit dat in het kader van de begrotingscontroles vaak een deel van het toegekende budget voor dat jaar wordt geblokkeerd. Het geblokkeerd budget kan vervolgens niet meer worden aangewend. Bovenop de blokkeringen komen ook nog maatregelen in het kader van het behoedzaam omgaan met de middelen, waardoor de procedures voor het verrichten van een uitgave complexer en moeilijker worden. De tabel op de volgende pagina geeft de evolutie van het budget doorheen de jaren weer. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de personeelsmiddelen, de werkmiddelen van het FIDO en de beleidsmiddelen. De beleidsmiddelen zijn gekoppeld aan de uitvoering van de beleidsnota van de minister voor Duurzame Ontwikkeling (zie tabel op volgende pagina).

Het **effect van de budgetblokkeringen en andere budgettaire maatregelen** liet zich vooral in 2016 gelden. Van de 57.000 euro werkmiddelen die bij aanvang van het jaar aan het FIDO werden toegekend, werd 28.000 euro geblokkeerd, een blokkering van 49%. De uitvoering van een impactanalyse van het FIDO werd initieel voorzien in deze middelen. De blokkering zorgde ervoor dat het traject niet kon worden opgestart. Ook in de beleidsmiddelen waren er belangrijke blokkeringen. In 2016 werd ongeveer 42% van de toegekende 1.022.000 euro geblokkeerd. Dit had tot gevolg dat het werkelijke beleidsbudget slecht 591.000 euro bedroeg. Er moesten dus ook keuzes worden gemaakt in het uitvoeren van de voorziene projecten in de beleidsnota. Een belangrijk deel van de voorziene projecten kon toch doorgaan omdat de medewerkers een groot deel van het werk intern hebben gedaan (daar waar we eerste externe ondersteuning hadden voorzien). Andere voorziene projecten zoals bijvoorbeeld een project om federale overheidsdiensten te ondersteunen bij het gestructureerd betrekken van hun stakeholders bij hun beleid en werking konden niet doorgaan. Ook de subsidies die worden toegekend aan organisaties ter ondersteuning van hun projecten werden sterk verminderd.

26. <http://www.reseau-idee.be>

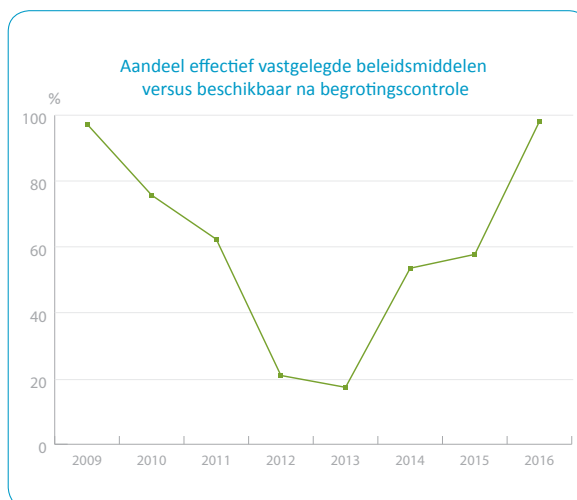
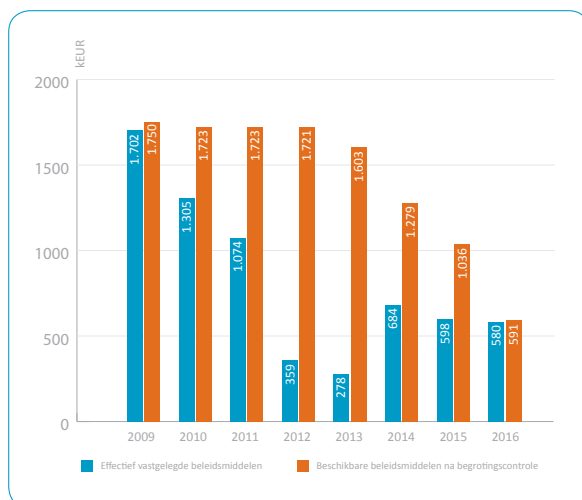
		2012					2013					2014				
* bedragen in 1000 EUR		A	B	C	D	E	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E
Aantal dagen opleiding per jaar	Totaal personeelsmiddelen	1.064	1.064	1.015	95%	1.013	1.220	1.215	784	65%	787	1.211	1.126	738	66%	733
Werkingsmiddelen	Alg. werkingsmidd. (reiskosten, ect)	81	79	67	85%	58	89	87	54	62%	33	65	65	29	45%	30
	Allerhande ICT	30	29	11	38%	12	30	30	5	17%	5	9	9	1	11%	1
	Huurkosten	79	77	11	14%	11	59	57	0	0%	0					
	Investeringen (meubilair)	5	5	2	40%	2	6	6	0	0%	0	4	4	0	0%	0
	Investeringen ICT	7	7	5	71%	5	10	10	0	0%	0	4	4	2	50%	2
	Sociale dienst	3	3	3	100%	3	3	3	3	100%	3	3	3	3	100%	3
	Totaal werkingsmidd. FIDO	205	200	99	50%	91	197	193	62	32%	41	85	85	35	41%	36
Beleidsmiddelen	Overheidsopdrachten	765	747	192	26%	259	761	744	148	20%	215	639	639	220	34%	218
	Subsidies (diverse)	974	974	167	17%	335	867	859	130	15%	77	640	640	464	73%	318
	Totaal beleidsmidd.	1.739	1.721	359	21%	594	1.628	1.603	278	17%	292	1.279	1.279	684	53%	536
Totaal budget (zonder FRGE)	Totaal	3.008	2.985	1.473	49%	1.698	3.045	3.011	1.124	37%	1.120	2.575	2.490	1.457	59%	1.305

A: Vastlegging initieel voorzien in de begroting/ B: Vastlegging aangepast na begrotingscontrole (begrotingsconclaf)/ C: Effectief vastgelegd (cijfers uit FEDCOM)
D: % gebruikt (effectieve vastlegging t.o.v. begroting)/ E: Effectief vereffend (cijfers uit FEDCOM)

		2015					2016				
* bedragen in 1000 EUR		A	B	C	D	E	A	B	C	D	E
Aantal dagen opleiding per jaar	Totaal personeelsmiddelen	1.077	1.077	814	76%	807	1.056	941	962	102%	952
Werkingsmiddelen	Alg. werkingsmidd. (reiskosten, ect)	53	53	22	42%	20	52	27	27	100%	26
	Allerhande ICT										
	Huurkosten										
	Investeringen (meubilair)	3	3	0	0%	0	3	0	0	-	0
	Investeringen ICT										
	Sociale dienst	2	2	2	100%	2	2	2	2	100%	2
	Totaal werkingsmidd. FIDO	58	58	24	41%	22	57	29	29	100%	28
Beleidsmiddelen	Overheidsopdrachten	518	518	226	44%	187	509	239	238	100%	174
	Subsidies (diverse)	518	518	372	72%	317	513	352	342	97%	365
	Totaal beleidsmidd.	1.036	1.036	598	58%	504	1.022	591	580	98%	539
Totaal budget (zonder FRGE)	Totaal	2.171	2.171	1.436	66%	1.333	2.135	1.561	1.571	101%	1.519

A: Vastlegging initieel voorzien in de begroting/ B: Vastlegging aangepast na begrotingscontrole (begrotingsconclaf)/ C: Effectief vastgelegd (cijfers uit FEDCOM)/ D: % gebruikt (effectieve vastlegging t.o.v. begroting)/ E: Effectief vereffend (cijfers uit FEDCOM)

Door de blokkeringen, maar ook door een sterkere sturing, steeg het aandeel van de effectief vastgelegde of benutte middelen ten opzichte van de beschikbare middelen (rekening houdend met vermindering en blokkeringen). Onderstaande grafieken geven deze evolutie weer.

Het verschil tussen de effectief vastgelegde/benutte middelen in 2015 en de beschikbare middelen heeft diverse redenen. Er waren de maatregelen aangaande de begrotingsbehoedzaamheid die ervoor zorgden dat heel wat projecten als niet-prioritair, maar als 'samendrukbaar' werden gezien. Dit betekent dat je niet kan verantwoorden dat ze bij niet-uitvoering de werking van de dienst/staat in gevaar brengen. Ook werd bij de begrotingsopmaak 2015 een materiële fout gemaakt door de FOD Begroting waardoor we pas na juni 2015 bij de aanpassingen aan de begrotingswet in het kader van de begrotingscontrole konden beschikken over de middelen voor het verstrekken van subsidies. Subsidies die bovendien ook nog eens per definitie werden bestempeld als 'samendrukbare uitgaven'²⁷. Gelukkig konden we de projectoproep voor de subsidies voor partnerschappen in het kader van de doelstellingen van de LTV DO net voor het ingaan van de begrotingsbehoedzaamheid lanceren waardoor deze alsnog konden worden toegekend. Ook de subsidies voor de koepel en netwerkorganisaties konden doorgaan omdat deze werden gezien als een wettelijke verplichting en dus niet-samendrukbare uitgave. Bijkomend konden een aantal geplande uitgaven niet doorgaan omdat het Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling (FPDO) en het Nationaal Actieplan Bedrijven en Mensenrechten niet meer werden goedgekeurd op politiek niveau. Acties voorzien in beide plannen konden hierdoor niet worden uitgevoerd, terwijl de middelen wel voorzien moesten worden. Zodra er toch een politieke goedkeuring kwam, diende de uitvoering ervan een aanvang te nemen. 2015 was dus een budgettair moeilijk jaar.

Ondanks de moeilijke budgettaire omstandigheden is het FIDO er toch in geslaagd om de voorbije twee jaar heel wat projecten te verwezenlijken en organisaties te ondersteunen in het kader van de uitvoering van hun projecten. De lijst met de projecten die we ondersteund hebben via een subsidie kan op onze website worden teruggevonden: <http://www.duurzameontwikkeling.be/nl/themas/subsidies>

27. Subsidies werden als samendrukbaar aanschouwd omdat het niet-toekennen van ervan de dienst/staat niet in gevaar bracht en het was geen wettelijke verplichting

4. GRI content index

Dit verslag is opgesteld in overeenstemming met de GRI Standards Core optie.

GRI Standard	Informatie	Verwijzing of antwoord
GRI 101 : Foundation 2016		
GRI 102: General Disclosures 2016	Profiel van de organisatie	
	102-1 Naam van de organisatie	Cover
	102-2 Activiteiten, merken, producten en/of diensten	1.1.(p.5) – 1.3.(p.6)
	102-3 Locatie hoofdkantoor	Achtercover
	102-4 Locatie operationele eenheden	FIDO is enkel werkzaam in België en opereert vanuit het hoofdkantoor
	102-5 Eigendomsstructuur en rechtsvorm	Het FIDO is een sui generisdienst- expertisecentrum
	102-6 Bediende markten	Als federale instelling werkt het FIDO over gans België betreffende federale issues gelinkt aan duurzame ontwikkeling
	102-7 Omvang van de organisatie	1.6. (p.9)
	102-8 Informatie over werknemers en andere werkers	3.7.A.-3.7.B. (p.36-39)
	102-9 Toeleveringsketen	De meeste kantoormaterialen worden ter beschikking gesteld door de FOD Kanselarij, die het FIDO logistiek ondersteunt. Ingeval van externe consultancy lanceert het FIDO een overheidsopdracht met maximale integratie van duurzame criteria.
	102-10 Significante wijzigingen in de organisatie of toeleveringsketen	-
	102-11 Voorzorgsprincipe of - aanpak	Het FIDO kiest daar waar mogelijk voor duurzame overheidsopdrachten en ondersteunt het milieuzorgsysteem van de FOD Kanselarij.
	102-12 Externe initiatieven	Ondersteuning 'Ecodynamisch label' (FOD KEM), Charter Diversiteit. Medewerking aan organisaties die ons verzoeken op te treden als jurylid voor (subsidie-) projecten betreffende DO (zoals de Nationale Loterij, Awards for Best Belgian Sustainability Reports en Stichting voor Toekomstige Generaties). Het FIDO participeert aan DO-projecten van andere overheidsorganisaties ²⁸ en treedt ook op als gastspreker voor bedrijven en ngo's.
	102-13 Lidmaatschap van verenigingen	Lidmaatschap: The Shift – ESDN Vertegenwoordiging van de federale overheid m.b.t. duurzame ontwikkeling in de internationale organisatie 'La Francophonie'
	Strategie	
	102-14 Voorwoord directeur	Voorwoord (p.2)
	Ethiek en integriteit	
	102-16 Waarden, principes, standaarden en gedragsnormen	1.2.(p.6) Werknemers dienen zich te houden aan het deontologisch kader voor de ambtenaren van het federaal administratief openbaar ambt. Ook het arbeidsreglement van de FOD KEM is voor het FIDO van toepassing.
	Bestuurlijkheid (Governance)	
	102-18 Structuur van de organisatie	1.1 (p.5) en 1.6 (p.9)
Betrokkenheid stakeholders		
102-40 Lijst van stakeholdergroepen	1.6. (p.10) - Duurzaamheidsverslag 2014 (http://www.duurzameontwikkeling.be/nl/documents)	
102-41 Collectieve arbeidsovereenkomst	Niet van toepassing. Voor de medewerkers van het FIDO is 'de wet tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel' uit 19 december 1974 van toepassing.	
102-42 Identificeren en selecteren van stakeholders	2.2. (p.16) - Duurzaamheidsverslag 2014 (http://www.duurzameontwikkeling.be/nl/documents)	
102-43 Aanpak van stakeholderbetrokkenheid	2.2. (p.16)	
102-44 Belangrijkste onderwerpen en verwachtingen	1.6. (p.11)/ 2.2 (p.16)/ schema (p.20-21)/ 3. (p.18-42)	

28. Project FEAD (POD Maatschappelijke Integratie), Criteria ontwikkeling voor bouwproducten en groendiensten (LNE), Deelname aan CCIM-project betreffende circulaire economie (OVAM), Federale Roadmap « Circulaire Economie »: Van België een leider maken van de circulaire economie (FOD Volksgezondheid/FOD Economie), Onderzoek « Een product/diensteconomie als stap naar een duurzame ontwikkeling in België? » (FRDO), 'Projet de durabilisation de l'IPC : Mise en oeuvre d'une politique d'achats durables structurelles' (International Press Center)

GRI 102: General Disclosures 2016	Rapporterende praktijk	
	102-45 Entiteiten opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening	Niet van toepassing.
	102-46 Definiëren van de inhoud van het verslag en de grenzen van de onderwerpen	1.4. (p.7) / 2 (p.14) / Schema (p.20-21)
	102-47 Lijst materiële onderwerpen	1.6 / Schema (p.20-21)
	102-48 Aanpassen van informatie	-
	102-49 Wijzigingen in de rapportage	2. (p.13-17)
	102-50 Verslagperiode	2015-2016
	102-51 Datum van het meest recente rapport	2014
	102-52 Rapportagecyclus	Tweejaarlijks
	102-53 Aanspreekpunt voor vragen met betrekking tot het verslag	Katherina.wallyn@fido.fed.be
	102-54 Rapportage claims volgens de GRI-standaard	4 (p.43)
	102-55 GRI content index	4 (p.43-45)
102-56 Externe verificatie	Geen	

GRI103 : Management approach ²⁹ 2016	Het kenbaar maken van de SDGs (2030) en de doelstellingen van de federale langetermijnvisie duurzame ontwikkeling (2050) bij de federale overheidsdiensten, het maatschappelijk middenveld en de burgers in het algemeen	
	103-1 Toelichting materiële onderwerpen en haar grenzen	Schema (p.20-21) / 2. (p.13-17)
	103-2 Managementaanpak en haar componenten	3.1. (p.22-23)
	103-3 Evaluatie van managementaanpak	3.1. (p.22-23)
	Beschrijving van de genomen acties	3.1. (p.22-23)
	Aantal verspreide SDGs brochures	3.1. (p.22-23)
	Aantal gebruikers, sessies, bezochte pagina's website SDGs	3.1. (p.23)
	Aantal SDG-nieuwsberichten op SDGs-website	3.1. (p.23)
	Aantal geabonneerden op SDG-nieuwsbrief	Pas vanaf mei 2017
	Aantal gemelde SDG-initiatieven op SDGs-website	3.1. (p.23)
	SDGs en Twitter	3.1. (p.23)
	Aantal views SDGs-filmpje	3.1. (p.23)
	Het aanpassen en actualiseren van de bestaande beleidsinstrumenten van het federale beleid duurzame ontwikkeling aan de doelstelling van de SDGs en de federale LTV DO	
	103-1 Toelichting materiële onderwerpen en haar grenzen	Schema (p.20-21) / 2. (p.13-17)
	103-2 Managementaanpak en haar componenten	3.2. (p.24-25)
	103-3 Evaluatie van managementaanpak	3.2. (p.24-25)
	Beschrijving van de genomen acties	3.2. (p.24-25)
	Het concretiseren van de SDGs en de federale LTV DO in de werking en het beleid van de federale overheidsdiensten	
	103-1 Toelichting materiële onderwerpen en haar grenzen	Schema (p.20-21) / 2. (p.13-17)
	103-2 Managementaanpak en haar componenten	3.3. (p.26-27)
	103-3 Evaluatie van managementaanpak	3.3. (p.26-27)
	Beschrijving van de genomen acties	3.2. (p.26-27)

29. Aangezien de materiële topics geclusterd werden onder operationele doelstellingen (zie schema pag. X), word de management aanpak per doelstelling behandeld

Het bevorderen van de coherentie van het beleid aangaande duurzame ontwikkeling tussen de verschillende beleidsniveaus zodat we elkaar aanvullen en versterken

103-1 Toelichting materiële onderwerpen en haar grenzen	Schema (p.20-21) / 2. (p.13-17)
103-2 Managementaanpak en haar componenten	3.4. (p.28-29)
103-3 Evaluatie van managementaanpak	3.4. (p.28-29)
Beschrijving van de genomen acties	3.4. (p.28-29)

Het ondersteunen en opzetten van partnerschappen teneinde de SDGs en de LTV DO in praktijk om te zetten

103-1 Toelichting materiële onderwerpen en haar grenzen	Schema (p.20-21) / 2. (p.13-17)
103-2 Managementaanpak en haar componenten	3.5. (p.30-31)
103-3 Evaluatie van managementaanpak	3.5. (p.30-31)
Beschrijving van de genomen acties	3.5. (p.30-31)

Het in kaart brengen, analyseren en communiceren over megatrends die een invloed kunnen hebben op duurzame ontwikkeling

103-1 Toelichting materiële onderwerpen en haar grenzen	Schema (p.20-21) / 2. (p.13-17)
103-2 Managementaanpak en haar componenten	3.6. (p.32)
103-3 Evaluatie van managementaanpak	3.6. (p.32)
Beschrijving van de genomen acties	3.6. (p.32)

Het uitbouwen van het FIDO tot een veerkrachtige organisatie die duurzame ontwikkeling verweeft in haar werking en haar beleid en hier ook rekenschap over aflegt

103-1 Toelichting materiële onderwerpen en haar grenzen	Schema (p.20-21) / 2. (p.13-17)
103-2 Managementaanpak en haar componenten	3.7. (p.33-42)
103-3 Evaluatie van managementaanpak	3.7. (p.33-42)
Beschrijving van de genomen acties	3.7. (p.33-42)
201-1 Directe economische waarden	Economisch beleid (p.40-42)
203-2 Indirecte economische waarden: subsidies (gedeeltelijk)	Economisch beleid (p.42): http://www.duurzameontwikkeling.be/nl/themas/subsidies
301-1 Papierverbruik	Milieubeleid – Papierverbruik (p.34)
305-3 Indirecte emissies t.g.v. dienstreizen	Milieubeleid – Dienstreizen (p.34-35)
Duurzaam woon-werk verkeer	Milieubeleid – Woonwerk verkeer (p.35)
Duurzame criteria in overheidsopdrachten	Milieubeleid – Duurzame aankopen (p.36)
Duurzame evenementen	Milieubeleid – Duurzame evenementen (p.35)
401-1 Indienstname nieuwe personeelsleden en personeelsverloop	Sociaal beleid (p.37)
403-2 Arbeidsongevallen en ziekteverzuim	Sociaal beleid (p.39)
404-1 Gemiddeld aantal opleidingsdagen per jaar per werknemer	Sociaal beleid (p.39)
404-2 Programma's voor het bijwerken van de vaardigheden van medewerkers en overgangshulp programma's	Sociaal beleid (p.39) – Betrekken van personeelsleden en geven van inspraak
404-3 Percentage medewerkers die regelmatig prestatie- en carrièreontwikkelingsbeoordelingen ontvangen	Sociaal beleid (p.39) – Betrekken van personeelsleden en geven van inspraak (Crescendo)
405-1 Diversiteit van bestuurslichamen en medewerkers	Sociaal beleid (p.38) - Genderevenwicht
405-2 Verhouding van het basissalaris en de beloning van vrouwen en mannen	Niet van toepassing. De bezoldiging van de federale ambtenaren is bij wet bepaald en maakt geen onderscheid tussen man en vrouw
406-1 Incidenten van discriminatie en genomen corrigerende maatregelen	Geen gemelde incidenten

www.sdgs.be/nl

The SDG voices

Het FIDO heeft samen met The Shift acht organisaties aangesteld als woordvoerders voor de SDGs in België.

Deze acht verkozen ambassadeurs promoten in 2017 één jaar lang de SDGs en proberen het publiek warm te maken om de SDGs mee te verwezenlijken.

De acht organisaties zijn terug te brengen onder volgende vier thema's van Agenda 2030:

THEMA	AMBASSADEUR	
WELVAART	Colruyt (NL)	Le Mouvement Action Paysanne (FR)
		
MENSEN	Stad Gent (NL)	Duo for a job (FR)
		
PLANEET	Bond Beter Leefmilieu (NL)	GoodPlanet (FR)
		
VREDE	11.11.11 (NL)	CNCD – 11.11.11 (FR)
		

Meer info: <http://www.sdgs.be/nl/sdg-voices>

SDG-initiatieven

Op de website www.sdgs.be is een pagina voorzien voor projecten, events en engagementen in België rond de SDGs.

Hiermee wil het FIDO de bekendheid van de SDG-initiatieven vergroten en andere organisaties aanzetten tot gelijkaardige bewegingen.

SDGs brochure

Het FIDO heeft een brochure ontwikkeld waarin de 17 doelstellingen opgesomd worden en dat in een aangename en leesbare lay-out.

De brochure is online te bekijken

(<http://www.sdgs.be/nl/bronnen/brochure-agenda-2030-duurzame-ontwikkeling>)

of verkrijgbaar in papieren versie. En dat zowel in het [Nederlands](#), [Frans](#) en [Duits](#).

SDGs nieuwsbrief

Het FIDO voorziet vanaf 2017 de publicatie van een elektronische nieuwsbrief.

Schrijf je [hier](#) in.

SDGs ook op sociale media

Afkortingen

ICDO: Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling

FIDO: Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling

FOD KEM: FOD Kanselarij van de Eerste Minister

FPDO: Federaal plan duurzame ontwikkeling

FRDO: Federale Raad Duurzame Ontwikkeling

GRI: Global Reporting Initiative

IMCDO: Interministeriële Conferentie Duurzame Ontwikkeling

LTV DO: langetermijnvisie duurzame ontwikkeling

NSDO: Nationale Strategie voor Duurzame Ontwikkeling

NVR: National Voluntary Review

SDGs: Sustainable Development Goals of Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen

UNRIC: Regionaal Informatiecentrum van de Verenigde Naties

VTE: Voltijdsequivalenten

WN: Werknemers

Niets uit deze online publicatie mag overgenomen worden zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van het Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling. Indien u meer informatie wenst over de gegevens in dit verslag kunt u contact opnemen met de dienst Communicatie, via communicatie@fido.fed.be of via 02/501 04 62.

Verantwoordelijke uitgever: Dieter Vander Beke, directeur a.i., Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling, Hertogstraat 4, 1000 Brussel

Wettelijk depot D/2017/11945/3

Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling

Hertogstraat 4
1000 Brussel

Tel. 02 501 04 62

contact@fido.fed.be

www.duurzameontwikkeling.be

